

Szín

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET FOLYÓIRATA

2001. DECEMBER

6/6

TARTALOM

Beke Pál: Ajánlás	1
Az egyesületi törvény centenáriuma Franciaországban	2
Történelem – a törvényt megelőzően	3
A törvény szövege. Az 1901. július 1-i törvény az egyesületi szerződésről	5
Történelem – a törvényt követően	5
Az önkéntesek és az egyesületi szektor	6
Hogyan kell létrehozni egy 1901-es törvény szerinti egyesületet?	8
Polgári rádió – egyesületi rádió – Szabad Média Állandó Koordinációja	9
Arcok és szervezetek	10
A törvény a terepen	11
Chalonnés	11
Beauregard és Bassac	12
Saint-Amand–Montrond	13
Montrondi Színház	13
Saint-Amand-i informatikai klub	14
Előadás-animációk a megsegítésért	14
A Saint-Amand–Montrond-i Fiatal Dolgozók Otthona	14
Egyesületek Háza – Grenoble és Rennes	15
Párizsi külvárosi ötemeletnyi egyesület	16
Ifjúsági és Művelődési Ház Alapszabálya	17
A Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációjának Elvi Nyilatkozata	22
Irodalomjegyzék	24
Szándéknyilatkozat – francia-magyar együttműködésről	
Résumé	

A francia 1901-es egyesületi törvény százéves évfordulója alkalmából kiadott tematikus számot szerkesztette:
Kovalcsik József és Mátyus Aliz.
Fordította: Lakatos Ágnes.

SZÍN 6/6 – 2001. december

SZÍN – országos közművelődési folyóirat.
Megjelenik kéthavonta.

A Magyar Művelődési Intézet lapja.
Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ.

Kiadja a Magyar Művelődési Intézet.
Felelős kiadó: BEKE PÁL.

A szerkesztőség címe: 1011 Budapest, Corvin tér 8.

Postacím: 1251 Budapest, Pf. 101.

Tel.: 201-5053; Fax: 201-5764

e-mail: kalmarj@mmi.hu

matyus@enternet.hu

Magyar Művelődési Hálózat Információs Rendszere MMHIR www.mmi.hu

Megrendelhető a szerkesztőség címén.

Borítóterv: Szüts Eszter.

E számunkat Lévai Jenő grafikus munkáival illusztráltuk.

ISSN 1416-6925

AJÁNLÁS

Sokszor elgondolkodtam már azon, hogy vajon mi a közös a francia bisztrók, kávéházak, kocsmák bárhol lévő és bármiféle teraszainak a járda, az úttest, de leginkább az emberek felé fordított székei és a hazai falusi porták kispadjai között? Ha eltekintek (és játékos kedvemben már hogyan tekinthetnék el!) az egyébként meglévő különbségektől a történelem, a nemzettudat, az infrastruktúra, az anyagiak, a ráérő idő és minden más tekintetben, s ha csak arra gondolok, hogy itt és ott is emberek bámészkodnak, azt kell mondjam, hogy nincs semmi különbség magatartásukban. Itthon s arrafelé is a legérdekesebb látnivaló, a másik ember felé fordul a figyelem még akkor is, ha közben itt vagy ott valakivel fecseg éppen az ücsörgő. Ez a kendőzetlen, de azért tartózkodó figyelem még élt gyermekkorom Budapestjén, de még élt szombathelyi iskoláséim falusi évfolyamtársainál is; az előbbieket székeket hoztak emeletes házakba épített lakásaikból a járda belső oldalára (vagy éppen órákon át bámészkodtak az ablakból), az utóbbiak székeiket cipelték a szombathelyi főtérré az embereket bámulandó. A nagyvárosban aztán elmaradt ez a szokás, bár falun még tetten érhetők a világ felé fordított arcok. A franciáknál azonban még ma is mindenütt ez a természetes.

A szerkesztő által nekem ígért egy oldal terjedelmében nem lehet hosszabb elemzést írnom e jelenségről, ám ha egyszer mégis megkíséreltem, ott kezdem majd, hogy lám, az odavalósi társadalom milyen szerencsésen élte túl (s vajon mitől?) a történelem buktatóit! Még a kollaborációt is győzelemmé változtatták. Rugalmasságuk vélhetően nem pusztán az anyagiak és a jólét eredménye, hiszen ott is volt s van szegénység. A társadalom működőképessége bizonyára nem (csak) pénz, nem csak anyagi fedezet kérdése. Úgy gondolom, hogy ha az előbb csak zárójelbe tett kérdésre egyszer majd árnyalt válaszokat találunk, abban majd elemző szó esik az egyesületekkel átszőtt társadalmunkra, az egyesületeik alapszabályaiban közösen felvállalt korlá-

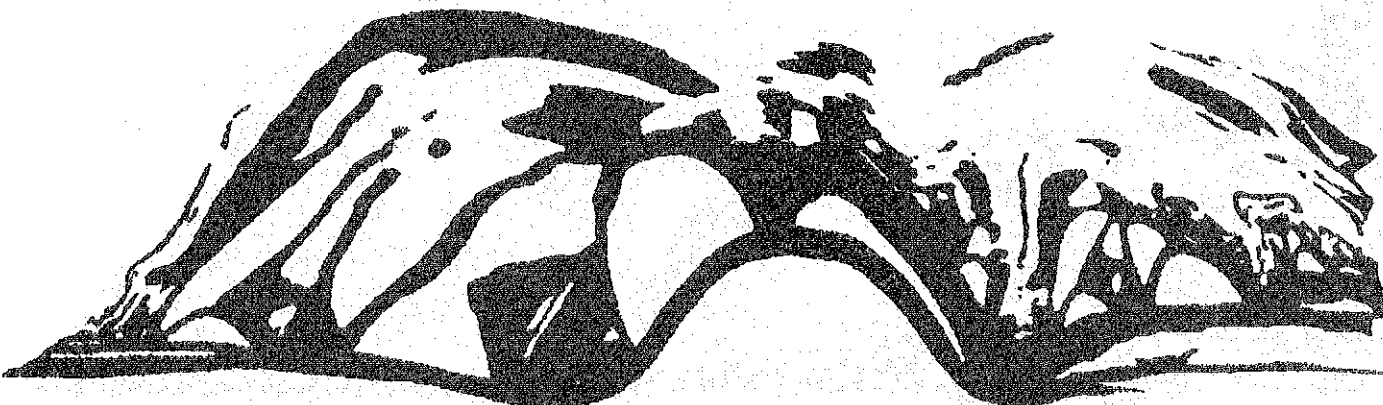
tokra, az így szabályozott lehetőségekre, az egyéni közreműködők másokért való felelősségére, stb. Reánk azonban nemcsak ugyanaz a történelem vágta be az ajtót, hanem mióta csudák csudájára kitárult, azóta is érték-ként szorongatjuk korábbi beidegzettségeinket, megzavart gondolkodásunkat, összekevert szavainkat. Nem a másik ember felé fordulunk immár, hanem magunkba befelé, legfeljebb orrunk elé nézünk; kicsit tán szégyelljük magunkat létezésünkben, s bosszantó a többiek zsvaja.

Föl kéne szabadulnunk már!

Valószínű, hogy mint a franciáknál is, ez utóbbihoz hosszú idő, néhány évszázad több polgárosult nemzedéke kell. Ha ennyit várni nem tudunk, különféle gyorsító technikák szükségeltetnek. A társadalom emberi viszonyainak árnyalt kialakulását, az öntudatos, az önmagát érvényesíteni tudó, ám egyidejűleg a másokat toleránsan elviselni képes ember kialakítását segítő technikák; ezt elősegítő körülmények és ezt gyámolító jogrend, és mint arra, hogy mi a teendő, és tanács, hogy mindennek érdekében akkor most mit is tegyünk. Elemi, de általunk fontosnak gondolt részecskéje mindennek az egyesületi keretben megtanulható magatartásformák összessége, a különféle egyesületek együttműködése során kialakítható társadalmi gyakorlat; a mások kedvének, szándékainak, óhajának figyelembevétele, helyesebben annak megtanulása, hogy ez (esetleg akaratunk ellenére) mégis miképpen teendő.

Tematikus számunk néhány francia példát villant eről. Ők így csinálják, csinálták, immár száz éve egy bölcs törvénnyel segítve. Nekünk bizonyára másképpen kell csinálnunk az ehhez hasonlót, saját hagyományaink és habitusunk szerint. De talán nem haszontalan, ha a boldogabb sorsúaktól megtanulunk-ellesünk ezt vagy azt. Ezért szerkesztettük ezt a francia tematikus számot, amit most az Olvasó figyelmébe ajánlok.

BEKE PÁL



AZ EGYESÜLETI TÖRVÉNY CENTENÁRIUMA FRANCIAORSZÁGBAN

Az 1901. július 1-én közreadott egyesületi törvény centenáriumát ünnepelte Franciaország 2000. szeptember 30. és 2001 decembere között.

Az Orléans-ban majd Quimper-ben és Plozevet-ben megrendezett országos régiószintű találkozók után 2000 decemberében Nantes-ban került sor az országos megnyitóra.

2001-ben Nîmes adott helyet régiószintű találkozóknak *Az egyesületek és a szociális gazdaság* címmel.

Brüsszelben az Egyesületek európai találkozásán *Az egyesületek és Európa alakuló jövője* volt a téma, majd ismét országon belül Marseille-ben *Az egyesületek, a kultúra és az oktatás*, Angoulême-ben *Az egyesületek és a nemzeti örökség*, Le Havre-ban *Az egyesületek és az egészségügyi és szociális szféra* címmel zajlottak a találkozók, egészen nyárig.

Párizsban júniusban az évfordulós hét helyszínei voltak a Gazdasági és Szociális Tanács (Iéna-palota), a Nemzetgyűlés (Bourbon-palota), a Szenátus (Luxembourg-palota), az Alkotmánytanács és Államtanács (Palais Royal).

2001. július 1-én ünnepi gyűlésre került sor az államhatalom képviselői jelenlétében.

2001 szeptemberétől Poitiers-ban, Nancy-ban, Strasbourg-ban, Saint-Etienne-ben és Grenoble-ban folytatódtak az országos régiószintű találkozók.

A centenárium megünnepléséért felelős minisztériumi bizottság által kézben tartott eseménysorozat 2001 decemberében a centenárium mérlegelésével zárult.

A Politis című francia hetilap 2001 márciusában különszámot jelentetett meg az egyesületekről szóló 1901-es törvény százéves évfordulója alkalmából.

A különszám több szerző tollából, nyilatkozatából megszerkesztett átfogó képet ad a francia egyesületekről, történetükről és sokféleségükről.

Jelen kiadványunkat a Politis cikkei alapján állítottuk össze.

Az 1901-es törvényről

Az 1901-es törvény nem az egyesületek ellenőrzéséről szól, de nem is egy, az egyesületek létrehozását „engedélyező” törvény. „Mindössze” kimondja a következőt: ugyanúgy, ahogy az állampolgárnak joga van (nem valaki megadja neki ezt a jogot, hanem megvan neki) szabadon járni-kelni, azt gondolni, amit akar, és véleményt nyilvánítani, vagy összegyűlni másokkal, anélkül, hogy erre bárkitől – s legfőképp nem az államtól – engedélyt kérne, joga van egyesületben tömörülni, anélkül, hogy erről bárki-nek beszámolna. Ezt a törvényt joggal nevezhetjük alapvetőnek.

A gyakorlatban az 1901. júliusában kibocsátott törvény hatalmas siker lett. Az egyesületek mindenütt jelen vannak, aktívak, véleményt nyilvánítók, barátságosak, akarnokok, találékonyak. Ez a siker ellentmond annak a gyakran hallott kijelentésnek, mely szerint csak a kapitalizmus bátorítja a vállalkozási kedvet. Ez a törvény ugyanis mértani középpontja egy csatának, melyben a szükségletek, vágyak, ideálok, az érzelmi összetevők logikája és a haszon logikája csapnak össze. Ebben az értelemben ez a törvény gát a pénz mindenek felett való léte előtt, gát a kereskedő társadalom abszurd nagyravágyása előtt, amely szerint az mindenre kiterjed. Számunkra a legjobboldalibb egyesület is szervező eleme a demokráciának, a polgári erényeknek, és a szellem pénz feletti magasabbrendűségét mondja ki.



TÖRTÉNELEM – A TÖRVÉNYT MEGELŐZŐEN

Azt mondják, hogy Krisztus előtt 1400-ban az egyiptomi szabók már közös segélyalapot szerveztek, amely a legrégebb ismert egyesületi próbálkozás.

Az egyesület örök dolog... „Athénban és más görög városállamokban léteztek olyan egyesületek, melyek a tagok havonta befizetett hozzájárulásaiból létrehozott közös kincstárral rendelkeztek. A befizetések célja azon tagok támogatása volt, akiket valamilyen szerencsétlenség ért” – írja a görög filozófus, Theophrastos.

A rómaiaknál Kr. e. 500 körül találunk egy olyan szabályzást, amely ebben a formában szerepelhetne akár a mi törvényeink között is: „Az egyesületi tagok egymás közt az akarataknak megfelelő szerződésre lépnek, azzal a megszorítással, hogy nem sértik a Köztársaság törvényeit.”

Az ókori egyesületek a valláshoz, a politikához, a szakmai összetartáshoz, a testvériséghez vagy a kölcsönös segítséghez kötődnek. Találunk temetkezési egyesületeket, amelyek a sírhelyre és a szertartásokra vonatkozó egyfajta biztosítékot nyújtottak a tagoknak. S nem nagyon különbözött a helyzet a középkorban sem: a munkások és a kereskedők céhekbe tömörültek. Mesterszövetségek, szakmai esküszervezetek (mivel esküt tesznek), hanzák, kongregációk (már a IV. századtól kezdve), vallásos társaságok, gildék (azaz céhek, Angliában a XI. században), az egyesületek igen sokszínű neveket viseltek: hetériák, testületek, társaságok, körök, testvéri szövetségek, irgalmas szervezetek, konfraternitások, kolostorok és konventek... Még az észak-amerikai indiánoknál is voltak egyesületek: főképp misztikus vagy orvosló jellegűek, majd a XIX. század második felében politikai természetűek. A törzsbe kooptálással került személyeket tömörítették, akár egyik törzsből a másikba is.

A legrégebbi ismert egyesületek a kölcsönös biztosítás terén alakultak meg. Azokban a társadalmakban, ahol a kamatok mértéke elérte az uzsora szintjét, a viszontagságokkal való szembenézés a szolidáris csoportosulások elsődleges tényezője. Az angol gildék tagjaikat biztosították betegség, hajótörés, tűzvész esetére... A gond csak az volt, hogy a kölcsönös segélyező egyesület nem áll messze a szakszervezettől. Ez magyarázza a századokon átívelő megszakítatlan rendőri üldözést.

Az Ancien Régime idején az egyesületeket általában betiltották. Jobbára csak titkos társaságként vagy a hatalom nyúlványaiként léteztek. A hatalom nyúlványaiként, hiszen a céhek és a kongregációk fontos szerepet játszottak abban, hogy gátat szabjanak a feudális urak hatalmának, és hozzájárultak a szabad városok fejlődéséhez, a jobbagyság visszaszorulásához, valamint az egyház földbirtokosi hatalmának megszüntetéséhez. A királyi hatalom megerősödésével veszélyes színben tűnnek fel a hatalom eme ellenpólusai. 1305-ben Szép Fülöp egyik rendelete betilt minden öt főnél több tagot számláló egyesületet. A szakmai közösségek, amelyek a céheken kívüli munká-

sokat tömörítették, évszázadokon át szintén be voltak tiltva. Tilos „ármánykodni”. A királyi engedélye nélkül nem lehet semmiféle tömörülést létrehozni. Ennek következménye az lett, hogy az engedélyezett egyesületek ez által privilégiumokat is kaptak: így a királyi hatalom közvetítőivé váltak. Ez vonatkozik a szakmai testületekre, amelyek magukra vonják majd a kereskedelem és az ipar szabadságának híveitől származó kritikákat a XVII. századtól kezdődően...

A francia forradalom úgy jelenik meg, mintha virágok ezre bomlana ki. Már 1789-től megsokszorozódik a szakmai testületek és politikai társaságok száma. Az 1790. augusztus 21-i törvény kinyilvánítja a „békés gyülekezés és szabad egyesületek alkotásának jogát, azzal a megkötéssel, hogy tiszteletben tartják a minden egyes állampolgárra vonatkozó törvényeket”. Ez a jog bekerült az 1791-es Alkotmányba. 1792. áprilisában Franciaországban 800 klub létezett! De ezt a jogot azonnal korlátozták, és csak a politikai színezetű társaságokra vonatkoztatták.

A XIX. század ekképpen múlik el. 1848 novemberében engedélyezték, de nem lehetett tartós: már 1849 júniusától a kormány jóindulatának lett alárendelve. Ami III. Napóleont illeti, az úgynevezett „liberális” császárság idején enged valamennyit: 1864-ben a munkások megkapják a sztrájkolás és az időszakos szövetkezés jogát; 1867-ben pedig a törvény engedélyezi az együttműködésre szerveződő munkás-szervezeteket. Ezzel párhuzamosan a kölcsönös segítségnyújtó társaságok erőteljes fejlődésnek indultak: a Második Császárság végén számuk elérte a hátezret.

Így lehettek aztán iskolai könyveink tömve ezekkel a hírhedt, lebilincselően izgalmas „titkos társaságokkal”, melyek szép számmal működtek, s amelyek nem az összeküvés iránti kedvből fakadóan voltak titkosak, hanem egész egyszerűen azért, mert a kormányok megtagadták tőlük a lét jogát...

A Harmadik Köztársaság aztán nekifogott az egyesületek kérdésének rendezéséhez. De csak nagyon lassan: 1871 és 1901 között nem kevesebb, mint harminchárom törvénytervezet és törvényjavaslat készült. A vita kiszélesedett, miközben a gyakorlatban a tiltások és korlátozások apránként leomlottak. Az egyesületek léteznek: Jean Macé létrehozza az oktatási ligát. A fő probléma ebben a pillanatban a katolikus egyházhoz fűződő kapcsolat. Mindez 1901-ben és 1905-ben fog megoldódni.

Ahhoz, hogy befejeződjön a francia forradalom által megkezdett folyamat, szét kellett választani az egyházakat és az államot.

A korabeli francia társadalomban a katolikus egyház befolyása óriási volt. Például az oktatás, az egészségügy, általában véve a gondozás terén.

Elsőször is eltérítették a fiatalokat a Köztársaság közoktatásától.

Vissza kellett helyezni a vallást a magánszféra keretei közé. És ennek érdekében visszavonni politikai hatalmát. A 2000. évben élő hívőket ez nem döbbsenti meg, most, amikor a vallás valóban jobban tiszteletben tartja a lelkiismereti szabadságot, ezt a legalapvetőbb keresztény erényt. Egyébként a protestánsok és izraeliták támogatták az új, laikus törvényeket; úgy találták, és ez igaz is volt, hogy a korábbi Konkordátum a katolikusoknak kedvezett...

A társadalom világiasításának folyamata 1880 körül kezdődött, és egy körülbelül húsz éves megszakítás után folytatódott az 1901-es törvénnyel, majd 1905-ben az állam és az egyházak szétválasztására vonatkozó törvényekkel. A laikus szemléletért vívott küzdelem nem a gyűlölet csatája volt, hanem az emberi jogoké, a Köztársaság egységéért és tekintélyéért vívott küzdelem, valamint a személyes meggyőződés privatizálásának csatája.

1902 júliusában bezártak 3000 engedély nélkül működő oktatási intézményt. Majd az 1905-ös törvénnyel megtörtént az állam és az egyház szétválasztása.

Waldeck-Rousseau, az alapító

Pierre Waldeck-Rousseau René-Valdec Rousseau, egy katolikus vallását gyakorló, republikánus érzületű, munkás egyesületi titkár és segélyegyleti elnök fia volt, akinck ap-

ja a mértéktartó baloldal képviselője volt, Nantes polgármestere, és annak idején harcolt Louis-Napoléon ellen.

Pierre Waldeck-Rousseau 1846-ban született Nantesban. Családnevéhez apja tiszteletére kötötte annak elváltotatott keresztnevét. Rennes képviselője volt, majd Loire megye szenátora. 1882-ben és 1883-ban személyesen mutatta be az egyesülési szabadságra vonatkozó két törvény-tervezetet. Belügyminiszter volt (Gambetta-kormány, 1881-1882, és Jules Ferry-kabinet, 1883-1885), a szakmai egyesületekről (a szakszervezetekről) szóló törvény megalkotója 1884 márciusában. 1899-től 1902-ig a Minisztertanács elnökeként létrehozta a Köztársasági Védelem kormányának nevezett kabinetet, amelybe Franciaország történetében először egy szocialista politikust, Alexandre Millerand-t is beléptette. 1899. november 14-én nyújtotta be harmadik törvény-tervezetét az egyesülési szabadságról (ez volt a 33. benyújtott törvénytervezet 1871 óta). „Szükséges, hogy mindenütt fejlődjön és megvalósuljon a különböző érdekeket egymás felé közelítő egyesületi elv, mely közelebb viszi egymáshoz az embereket, megtanítja őket arra, hogyan segítsék egymást, hogyan ismerjék meg egymást, és az egyéni önzés helyébe a testvériség termékeny törvényét lépteti.” 1904. augusztusában Corbeil-ben halt meg.



A TÖRVÉNY SZÖVEGE

Az 1901. július 1-jei törvény az egyesületi szerződésről

1. fejezet

1. cikkely

Az egyesület olyan megállapodás, amely által két vagy több személy ismereteiket vagy tevékenységüket megosztják, állandó jelleggel, egy adott cél érdekében, mely más, mint a nyereség megosztása. (...)

2. cikkely

A személyek által alkotott egyesületek szabadon jöhetnek létre, előzetes engedély vagy bejelentés nélkül. (...)

3. cikkely

Minden olyan egyesület, melynek alapja olyan ügy vagy célkitűzése olyan tárgy, mely nem megengedett, a törvényekkel, a jó erkölccsel ellentétes, vagy amelynek célja a nemzet territóriumának integritása, illetve a köztársasági kormányforma ellen irányul, semmis és hatály nélküli.

4. cikkely

Az egyesület minden olyan tagja, aki nem meghatározott időre társult, bármikor kiléphet abból, az addig esedékes és a folyó évi tagdíj megfizetése után, minden elmentétes értelmű záradék ellenére.

5. cikkely

Minden olyan egyesületet, mely a 6. cikkelyben szabályozott jogképességet meg kívánja kapni, alapítóinak nyilvánossá kell tenniük.

A nyilvánossá tételre vonatkozó előzetes nyilatkozatot az egyesület székhelye szerinti megyei prefektúrán vagy kerületi alprefektúrán kell benyújtani. Ennek tartalmaznia kell az egyesület nevét és célkitűzését, intézményei székhelyét és azon személyek nevét, foglalkozását, címét és nemzetiségét, akik bármely címen annak vezetésével vagy kezelésével vannak megbízva. Az alapszabály két példányát csatolni kell a nyilatkozathoz. Erről hivatalos visszaigazolást adnak a benyújtást követő öt napon belül. Az egyesület csak akkor tekinthető nyilvánosnak, amikor a Hivatalos Közlönybe csatolva az említett visszaigazolást bemutatták. Az egyesületek kötelesek minden, vezetésükre vagy igazgatásukra vonatkozó változást három hónapon belül bejelenteni, csakúgy, mint az alapszabályaikat érintő módosításokat.

6. cikkely

Minden szabályosan bejelentett egyesület, anélkül, hogy erre vonatkozóan különleges engedélyre lenne szükség, szerepelhet perbeli félként, részesülhet közvetlen adományban vagy közhasznú intézmény adományában, megszerezheti, visszatérhet szerződés útján, birtokolhatja és igazgathatja, az állami, regionális, megyei, települési és

azok közintézményei által adott szubvenciókon kívül:

A tagjai által fizetett díjat, vagy azon összegeket, amelyekkel ezeket a tagdíjakat megváltották, amely tagdíjak összege egyébként nem lehet több, mint 100 frank;

Az egyesület igazgatására és a tagok gyűlésére szánt helyiséget.

Az általa kitűzött cél megvalósítása érdekében feltétlenül szükséges ingatlanokat.

9. cikkely

Akaratlagos, alapszabály szerinti vagy bírói döntéssel kimondott feloszlítás esetén az egyesület javai az alapszabálynak megfelelően háramlanak, vagy alapszabályi rendelkezés hiányában a közgyűlés által meghatározott szabályok szerint.

Történelem – a törvényt követően

Az 1901-es és 1905-ös törvények antiklerikális indítatásúak voltak. De a felmerülő kérdésre, nem volt-e ezekben a törvényekben valami olyan elem, amit a szekták ellen való harchoz hasonlíthatnánk, nemmel kell válaszolnunk.

A tulajdon, a házasodás joga és a köztársasági szuverenitás eredetileg a francia forradalom eszméi, amelyre a republikánusok 1870 és 1914 között mint örökségükre tekintettek. Úgy gondolták, hogy bizonyos katolikusok, a kongregációk tagjai, nem akarták elfogadni a civil egyesületi élet játékszabályait.

A Köztársaság nem ellenezte azt, hogy legyenek vallásos egyesületek, hiszen maga is létrehozta a felekezeti egyesületeket 1905-ben.

A laikus szemlélet, mely apránként alakult ki, három forrásból táplálkozott: az egyik az a laikus véna, mely a vallás elfojtását szorgalmazta, mivel a dogmára úgy tekintett, mint az egyéni lelkiismeret konkurensére. A másik a tiszteletadás kultúrája: a vallás szabad gyakorlásának biztosítása, minden egyes kultusz szabályainak tisztelete, de a közpénzekből való finanszírozás megszüntetése. A harmadik forrás a semlegesség forrása. A Köztársaság nem lehet felekezethez kötődő. Elvárja, hogy a vallásos kezdeményezések tiszteljék a közrendet.

A laikus szemlélet nem ment át teljes mértékben a szövegekbe. Az 1901-es törvény Waldeck-Rousseau műve. Ő egy nagy államférfi volt. Sajnálatos módon 1902-ben megbetegedett, és Combes, az erőteljesebben laicizáló politikus volt az, aki a törvényt antiklerikális módon alkalmazta.

A szétválasztás felszabadította a katolikus egyházat. A paradoxon csak az, hogy az egyház az eszközöket elvesztve nyerte vissza a szabadságát.

AZ ÖNKÉNTESÉK ÉS AZ EGYESÜLETI SZÉKTOR

Az önkéntesek milliónyian vannak, és az egyesületi szektor hatalmas munkaadó.

A számok és a valós lét

Ez nem is szám, hanem légió: Franciaországban az egyesületek száma 730 000 és 800 000 között mozog. És több, mint 60 000 új jön létre évente! Ez egy nagyon fontos előrelépés: 1970 előtt évente kevesebb, mint 20 000 újat hoztak csak létre. Az utóbbi években az egyesületek elsősorban a csoportos szabadidős tevékenységek, a sport területén, az idősek körében, és általánosságban megfogalmazva a modern elmagányosodás elleni harc jegyében fejlődtek elsősorban. Ami valószínűleg ennek a növekedésnek a fő oka.

Az egyesületi szféra költségvetése megközelíti a 300 milliárd frankot (csak összehasonlításképp, az állami költségvetés 1 600 milliárd). Több, mint húszmillió 14 év feletti személy egyesületi tag. Az egyesülési reflex nő a végzettségi szinttel: az érettségénél magasabb felsőfokú diplomával rendelkezők (vagy ilyen személlyel élők) 60 százaléka tagja valamely egyesületnek, míg a felsőfokú végzettséggel nem rendelkezők mindössze 30 százaléka az.

Franciaországban az egyesületi szféra az elsők között van a foglalkoztatók sorában: 110 000 egyesület 1,2 millió személyt foglalkoztat, azaz 960 000 munkavállalót, ha a „teljes idejű foglalkoztatás” megfelelőjét vesszük figyelembe. Magától értetődően az egyesületek a Gazdasági és Szociális Tanácsok elsőszámú alkalmazói. Jó-e ez? Nem tudni. De ezeknek a Tanácsoknak a 35 százaléka az egyesületekben van. És az egyesületek hoztak létre 40 000 ún. ifjúságfoglalkoztató munkahelyet...

S mindebbe még nem számoltuk bele az önkéntes dolgozókat. Paradox dolog számszerűsíteni az önkéntes munkavállalást, de hasznos. Gazdasági értékét is kiszámolták: becslések szerint 1 millió teljes munkaidős foglalkoztatásnak felel meg!

Mindez persze nem ment zökkenőmentesen. Főképp a munka törvényével kapcsolatban merülnek fel problémák, mivel azt nem mindig tartják be, főképp a kisméretű egyesületekben, mert elvesztik a fonalat az eljárások bonyolult útvesztőjében.

Az egészségügy és szociális gondozás 560 000 foglalkoztatottat alkalmaz (azaz 380 000 teljes munkaidős foglalkoztatásnak megfelelő foglalkoztatás). Igen, a francia szociális munkások több mint felét egyesületek alkalmazzák. Igaz, hogy az egyesületek mindig is példát mutattak ezen a téren az államnak... És az is igaz, hogy amilyen mértékben az állam visszahúzódik bizonyos feladatok tekintetében, az egyesületek átveszik helyét (Katolikus se-

gélyegylet, Emmaus, A Szív vendéglője, Népi segélyegylet, Cimade...). Éppen ezért nem szabad rögtön kijelenteni, hogy az egyesületek fejlődése feltétlenül jó jel...

Az oktatási szférában 167 000-en vannak fizetett dolgozóként (az állomány 10 százaléka). Sokan vannak a magániskolákban, és számos olyan felsőoktatási intézményben is, amelyeket egyesületek kezelnek.

A kultúra és a sport 85 000 egyesületi dolgozót foglalkoztat. Ez viszonylag kevés, de figyelem: ez a két szektor az egyesületi közegben tevékenykedő önkéntesek közel felét teszi ki, és ugyanígy ebben a szektorban található a legtöbb egyesület – bár gyakran nagyon kicsik (a kisteleptelések sporttevékenysége, valamint a számos kulturális egyesülete ide tartozik...).

A viszony az egyesületek és a közigazgatás között sokat fejlődött annak elismerése óta, hogy magánszervezet is lehet közszolgálati feladattal megbízva. Olyannyira, hogy túlságosan gyakran az egyesület nem más, mint az állam világi karja. Ez nem feltétlenül egészséges. Ez magyarázza ugyanakkor, hogy 1995-ben a közpénzek fedezték az egyesületi mozgalom forrásainak 58 százalékát, azaz 166 milliárd frankot.

Az egészségügyi és szociális szféra az egyesületek teljes költségvetésének 53 százalékát teszi ki. A szociális tevékenység terén az egyesületek 22 000 szervezetet tartanak kézben, melynek kapacitása 1 200 000 ágy!

A sport terén: 14 millió sportengedélyt adnak ki. Ezek a szövetségek egyesületek.

A környezetvédelem terén az egyesületek majdnem teljesen be lettek építve az állami gépezetbe. Szerepet kaptak a nemzeti tanácsokban (a vízügyi, nukleáris biztonsági és tájékoztatási nemzeti tanácsokban, a vadászati és növényvédelmi megyei tanácsokban, a tájvédelmi bizottságokban, stb.). Például a helyi vízügyi bizottságok tripartit szervezetek (az állam, a helyi önkormányzatok és a felhasználók képviselével), így tehát az egyesületek nagy szerepet játszanak bennük. Az egyesületeknek jogukban áll természetvédelmi területet kezelni, és természetesen a települési egyesületek kezében van a vadászat, megkapva olyan előjogokat, amelyeket normális esetben a közhatalomnak tartanak fenn, mint például a tulajdonosokra nézve kötelező egyoldalú döntések meghozatalának jogát.

Hogyan is működik?

Az egyesületekre vonatkozó törvényhozás valójában csak logikus folyománya az Alkotmánynak, amely kiemeli a gyülekezés és a gondolati szabadság jogát. Rendszerünk alapja, hogy az állampolgárnak, az állam létrehozójának, nem kell engedélyt kérnie a gondolkodáshoz, a

helyváltoztatáshoz, a beszédhez és a gyülekezéshez. És nem is kell tetteivel elsámolnia: kizárólag a törvények megsértése esetén. Több van ebben, mint a „mindenki egyenlő” elvének továbbvitele, hiszen egy nem demokratikus rendszerben az egyenlő állampolgárok elsámoltathatók lennének az állammal szemben. Nekünk nem kell elsámolnunk: a gyülekezési jog, a gondolat szabadsága és az egyesülési jog demokráciánk alapjait képezik.

Épp ezért van bárkinnek joga egyesületet alapítania anélkül, hogy be kellene menni a rendőrprefektúrára azt bejelenteni. És az, hogy milyen formát kapjon az egyesület, szintén teljesen szabad választás tárgya. Nyilvánvalóan persze finomítani kellene a képet. Először is, a gonosztevők egyesületei, vagy azok, amelyek célja az állam biz-

tonságát veszélyezteti (kémkedés, terrorizmus) meg vannak tiltva. Továbbá, legyünk egy kicsit komolyabbak, hiszen ha valós tevékenységet akarunk, jobb, ha biztosítást is kötnek; ha pedig már pénzt, munkahelyeket, ingatlanvagyonot is kell kezelni, szükséges a „jogi személyiség”, valamint a közös szabályok (számviteli, adóbevallási, társadalombiztosítási szabályok) betartása. Íme az okok, amelyek miatt elkerülhetetlen lehet bejelenteni az egyesület létrejöttét.

De ha csak kártyázni és perselyezni akarnak ahhoz, hogy évente egyszer barátok közt elmenjenek utazni, egyáltalán nincs szükség azt kidoboltatni a prefektussal. Kivéve, ha meg akarják hívni, hogy legyen ő a negyedik!



HOGYAN KELL LÉTREHOZNI EGY 1901-ES TÖRVÉNY SZERINTI EGYESÜLETET?

Vannak-e alapszabály-minták?

A prefektúrán, amikor bejelentik az egyesületet, „alapszabály-minták” használatát nem írják elő. Hogy milyen formát kapjon az egyesület, azt az alapító dönti el, egyetértésben a társaival. Hogy nyitott (az ügy érdekében jövőben megmozduló ezer meg ezer aktivista előtt nyitott) egyesületről van-e szó, vagy zártról (csak ön és három testvére). A prefektúra adhat alapszabály-mintát, de csak annak érdekében, hogy az alapítókat segítse, s ez minden. Természetesen, ha kérnek támogatást, ha foglalkoztatnak dolgozókat, ha el kívánják ismertetni az egyesületet mint közhasznú szervezetet... az állam rájuk fog nézni ellenőrzés céljából, és alá fogja vetni az egyesületet a hivatalos jóváhagyás kötelezettségének.

Lehet-e pénzt keresni?

Az egyesületek forrásainak 34,5 százaléka (99 milliárd frank) saját bevételeikből származik (adományok és nyereség). Mert ha ugyan érdek nélküli célkitűzést kell is megfogalmazniuk, az egyesületek szabadon űzhetnek minden olyan gazdasági tevékenységet, amely szükséges a cél elérése érdekében. Kitétel, hogy nem lehet a tagok közt felosztani a nyereséget. A pénzkereső tevékenységből származó többletet vissza kell forgatni a tevékenységbe. És az egyesületek kötelesek adót is fizetni (társasági nyereségadót, ÁFA-t és iparűzési adót). Sokan tiltakoznak, de azt lehet nekik válaszolni, hogy az adó nem büntetés, és csak a költségek, járulékok és a kifizetett bér levonása után fennmaradó összeg alapján számolják ki annak összegét.

Az adóhivatal gyakorlata azon alapul, hogy megvizsgálja a kérdéses egyesület tevékenységének nyereségorientált vagy épp ellenkezőleg, nonprofit jellegét: a vezetők kapnak-e fizetést (a képviselők költségtérítéseként maximum a minimálbér 3/4-ét kitevő összeget fogadhatják el). Az egyesület konkurenciát jelent-e egy, a vállalkozói szférához tartozó vállalat számára. Ahhoz, hogy ezt megtudják, a hivatal megnézi a „marketing-mix” négy összetevőjét: tanulmányozza a Termék, a Célzott Vevőkör, az Ár, és a Reklám természetét... Az adókvetés kötelezettsége is arra eszköz, hogy kereskedelmi vállalatok ne tudjanak egyesületi rendszerben megbújva működni. Keresni van lehetőség egyesületi keretek közt, meggazdagodni nincs.

Mit is jelent, ha valami közhasznú?

Bizonyos egyesületek „elismerten közhasznú” szervezetek. Ezt az elismerést az Államtanácsban hozott rendelet alapján kaphatják meg. Az Államtanács megvizsgálja az egyesület közhasznú jellegét, annak tartósságát, demokratikus rendszerét, jövedelmei természetét, valamint azt, hogy adományokban és hagyatékokban való részesedése mit

jelent számára. Évente körülbelül egy tucatnyi egyesület kapja meg ezt az elismerést. Jelenleg számuk hozzávetőleg 2000.

Az Államtanács kidolgozott alapszabály-mintákat azon egyesületeknek, amelyek a közhasznú jelleg elismerését kérvényeznék. Ha egy egyesület azokat nem fogadná el, a javasolt alapszabálytól való eltérést indokolnia kell. Magától értetődően egy adott örökség kezelése indokolhatja a szigorú, a belső demokráciára és az ügyvitel átláthatóságára vonatkozó követelményeket.

Ezek az egyesületek részesülhetnek adományokban és örökségben. Az „ajándék” elfogadását engedélyeznie kell annak az állami hivatalnak, amelyik ellenőrzi az egyesület működési célját, valamint az adományozó családi helyzetét és vagyonát.

Tanácsok kezdőknek

Hány személy kell egy egyesülethez? Kötelezően csak kettő, a törvény értelmében. És lehetséges-e megtiltani másnak is, hogy belépjen? Igen: egy egyesület lehet „zárt”, ahogy azt nevezik. Sok ilyen van. Még a közgyűlést sem teszi a törvény kötelezővé! Jó-e ez így? Nem biztos... Az egyesület demokratikus jellegét alapszabálya határozza meg. És néha az alapszabályok lehetővé teszik, hogy az egyesület ne legyen demokratikus! Az alapszabály tulajdonképpen az egyesület Alkotmánya. Ne hagyják magukat manipulálni annak kidolgozásakor! Túl sok életfogytig kinevezett elnök, elmozdíthatatlan és haszontalan tisztségviselő van már... És a tagdíj? Hát igen (már persze, ha bejelentett egyesületről van szó – mert ha nem, mindent szabad...), azt azért megszabja a törvény: összege nem lehet több, mint évi 100 frank. De ha mégis túllépnék ezt a határt, mondják azt, hogy adományról van szó...

Az egyesület elfogadhat-e adományt? Amennyiben nem lett közhasznú egyesületként elismerve, úgy csak „közvetlen ajándékot” fogadhat el. Az egyesületnek nonprofit szervezettel kell lennie ahhoz, hogy az ajándékozó a mecenatúrára vonatkozó rendelkezések hatálya alá essen. Az 1999. február 16-i adóügyi utasítás enyhíti ezt a szabályt, mivel nem követeli meg azt, hogy az összes tevékenység nonprofit jellegű legyen. Ami a hagyatékokot illeti, az már bonyolultabb eset. Csak a közhasznúnak elismert alapítványok és egyesületek kaphatnak adományt (fontosabb pénzüsszegek, ingatlanok) és a birtok-átruházási illetéktől mentes hagyatékokat.

POLGÁRI RÁDIÓ – EGYESÜLETI RÁDIÓ – SZABAD MÉDIÁK ÁLLANDÓ KOORDINÁCIÓJA

Polgári rádió – egyesületi rádió

Ezek a rádiók a helyi tájékoztatás elsődleges eszközei, az olyan viták és kulturális termékek elsődleges szállítói, amelyeket az országos hatókörű médiák általában nem ismernek. Megerősíteni a társadalom szövetét, bátorítani az állampolgári és civil magatartást, harcolni a szektásodás ellen, új tehetségeket felfedezni, ismereteket fejleszteni és nevelni: íme néhány az általuk felvállalt feladatok közül.

Az 1981-es sávfelszabadítás után jöttek létre, s ma mintegy 550 egyesületi rádió van Franciaországban. Ezek a helyi rádiók, amelyek napi szinten kísérik figyelemmel az ország egyesületi életét, körülbelül 20 000 önkéntest és 2000 fizetett dolgozót (újságírók, műszaki szakemberek, adminisztratív dolgozók) foglalkoztatnak.

A Szabad Rádiók Országos Szövetsége (Cnrl)

A jelenkor egyesületi és kulturális tevékenysége szívében elhelyezkedve, azáltal, hogy összefog és véd több mint 220 egyesületi alapú rádiót, amelyek behálózják az ország egész területét, a Cnrl megkapta „Az ifjúság és a népművelés országos egyesülete” címet. E rádiók, melyek mindegyike laikus szemléletű és független, aláírtak egy Chartát, mely az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát vallja magáénak.

A népművelés más szervezeteivel, valamint különböző nem kormányzati szervezetekkel karöltve a Cnrl olyan általános érdeklődésre számot tartó témákról készít CD-ket és műsorokat, mint az antirasszizmus, a nők jogai, a környezetvédelem, az egészségügy... Ezeket a CD-ket megküldi azon rádióknak, amelyek tagjai.

Mivel egy-egy városban, régióban gyökereznek néha több, mint húsz éve, és figyelmesek, nyitottak az emberek mindennapi gondjaira, ezek a rádiók elsősorban a következő szereplőknek nyitják meg stúdióikat, és nyújtják mikrofonjaikat: a szociális, kulturális és politikai szereplőknek, az egyesületeknek, a közösségeknek, a karrierjük kezdetén álló művészeknek és énekeseknek.

A Cnrl kiadja a *Szabad frekvenciák* című havilapot. Benne: a franciaországi és a világ más tájain kialakult egyesületi rádiózás sokarcú tevékenységére vonatkozó beszámolók; a média társadalomban elfoglalt helyére vonatkozó viták, annak az egyesületi szférával való kapcsolata, egy másfajta audio-vizuális kommunikáció lehetőségei.

Cím: Cnrl, Szabad frekvenciák: Pleyel Torony, 36. emelet, 153, bd. Anatole-France, 93200 Saint Denis. Telefon: 01 49 33 81 94, fax: 01 49 33 81 95, cnrl@cnrl.org, <http://www.cnrl.org>

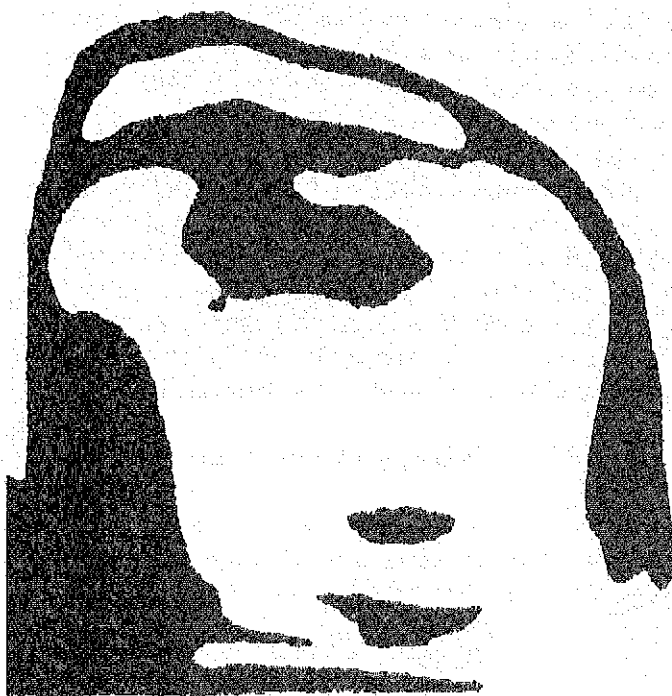
Kérésre ingyenes mintapéldány a Szabad frekvenciák című magazinból.

A Szabad Médiák Állandó Koordinációja

1999 májusában jött létre a Szabad Médiák Állandó Koordinációja (CPML), amely megkísérli összefogni mindazon kísérleteket, alternatívákat, amelyek az ország területén az írott sajtó, a rádió, a televízió és az internet terén létrejöttek. Nagyon hamar magára vonja a nagy médiák figyelmét néhány akciójával – mint például kalózkodásos napok, a Bastille audiovizuális bevétele, szereplés a Septs d'Or-ban –, valamint egy követeléseket gyűjtő platform kialakításával, amelyet a parlamenti Zöldek támogatásával szervezett konferencia alkalmával mutattak be.

Az 1986-os kommunikációs törvény átdolgozása előestéjén a szervezet kérte a minisztertől, Trautmann asszonytól az ún. „harmadik audiovizuális szektor” elismerését és törvényesítését, amely a szabad, egyesületi, valamint helyi, közelségi televíziók összességét jelenti – amelyek számára a függetlenség és a tartalom sokszínűsége nem rímelve a piac logikájával –, miközben kérte a frekvenciaosztás felülvizsgálatát is. És kérte még egy támogatási alap létrehozását, a szabad rádiók alapja mintájára, amelyet a kereskedelmi adók és műsorszórók forgalma alapján kivetett adóból tartanának fenn.

Ez a rendszer már bizonyított: a kábeltévék bevételének 5%-át kitevő adónak köszönhetően a CRTC (a CSA kanadai megfelelője) több, mint 400 közösségi hálózat létezteti lehetővé. A törvényt 2000 augusztusában megszavazták.



ARCOK ÉS SZERVEZETEK

Édith Arnoult-Brill és a CNVA

Korábban tanár, jelenleg az Ifjúsági Szállások Egyesült Szövetségének (FUAJ), 200 franciaországi ifjúsági szállást fog össze) főtitkára, és 2000. február óta a CNVA (az Egyesületi Élet Országos Tanácsa, *Conseil National de la Vie Associative*) elnöke. Ez a Tanács a miniszterelnök mellett működik 72 kinevezett taggal. Negyedévente egyszer hívják össze a plenáris ülést, míg a munkacsoportok folyamatosan készítik elő azokat a szövegeket, amelyek a miniszterelnök munkáját segítik. Bizonyos csoportok állandóak: így a Jogi és Adóügyi, az Egyesületi élet és területi animáció, az Ifjúság és az egyesületi élet, bizonyos csoportok viszont csak átmenetileg jönnek létre.

A CNVA egy konzultatív gyűlés.

Hubert Prévot és a CPCA

A CPCA (az Egyesületi Koordinációs szervek Állandó Konferenciája – *Conférence permanente des coordinations associatives*), melyet 1992-ben hoztak létre, 14 olyan koordinációs szerv elnökeiből áll, amelyek minden egyes ágazatban összefogják az egyesületeket. Ezen ágazatok a népművelés, szociális turizmus, kultúra, oktatás, egészségügy és szociális ügyek, emberi jogok, környezetvédelem, nemzetközi szolidaritás, vidékfejlesztés, turizmus, család, diákélet.

A CPCA-ba az utolsóként, 1999-ben belépő koordinációs szerv a COFAC volt, amely a kulturális egyesületeket (rezesbandák, kórusok, amatőr színjátszók, egyesületi rádiók, JMF, múzeumbarátok, vidéki zeneközpontok, stb.) fogja össze.

A CPCA a hatóságok partnere, a közös gondolkodás fóruma. Havonta egyszer ülésezik. Egyetlen állandó alkalmazottja van, általános megbízotti munkakörben, egy harminc éves Politikatudományi Egyetemen végzett diplomás. Hubert Prévot a SUD (*Solidarité, urgence développement*, Szolidaritás, sürgősség, fejlesztés) koordinációs szerv jogán elnök, mégpedig ma a kínzás elleni harcot felvállaló egyesület elnöke, korábban magas rangú állami hivatalnok.

Az egyesületek az alapelv értelmében függetlenek. De némelyek egészen az országos szintig jutva szerveződnek szövetségbe. Ezek a szövetségek ágazatonkénti koordináció szerint gyűlnek össze (például a CNAJEP a népművelés szövetségeit tömöríti, az UNAF a családi egyesületeket fogja össze stb.). A koordinációs szervek lehetővé teszik a jobb koordinációt, elsősorban a hatóságokkal szemben.

Jean-Michel Belorgey a Centenárium Bizottság elnöke

Az 1901-es törvény Centenárium Bizottságát a miniszterelnök hozta létre a centenárium megünneplése alkalmából. Feladata védjegyeket osztani, üléseket, konferenciákat és egyéb eseményeket levezetni.

Jean-Michel Belorgeyt általában mint „atipikus figurát” mutatják be. Az ötvenhat éves férfi pályája kevésbé

szokványos, hiszen egy plebejus eredetű PSU-aktivista párizsiból lett François Mitterrand munkatársa annak elnökségét megelőzően, de volt ő Vichyben szocialista képviselő is, majd államtanácsos, s most a Centenárium Bizottság elnöke.

Az egyesületek híve tizennyolc évesen a Politikatudományi Egyetemen lett. Dolgozott a szakképzés, majd a szociális ügyek területén. Jacques Delors felügyelete alatt Chaban-Delmas miniszterelnök tanácsadójaként az 1971-es, a folyamatos továbbképzésről szóló törvény megszövegezője. Elnöke volt az UFJT-nek (a F fiatal Dolgozók Ötthona Uniója). Azóta egyfajta irányító-kezelő, elnöke vagy megbízott gondnoka számos egyesületnek, főképp az egészségügy és a szociális ellátás területén, a külföldiek viszonylatában is.

Az egyesületekről írt könyve a *Száz év egyesületi élet* (Bibliothèque du citoyen, Presses de Sciences-Po, 140 p.).

Jaqueline Mengin és az Alap

1981-es megalapításakor az 1901-es törvény szerinti egyesületnek a neve *Az egyesületi életért Alapítvány* volt. De 1987 óta nem minden lehet alapítvány, ami az szeretne lenni. S mivel az őt támogató egyesületi közegnek nem voltak meg a megfelelő eszközei ahhoz, hogy összeszedje a szükséges tőkét egy alapítvány létrehozásához, az Alapítvány átalakult „Alap”-pá.

Jaqueline Menginnel az elnöki székben, ez az Alap az elemzés, a gondolkodás, a tájékoztatás és a javaslatok kidolgozásának a helye. Így például amikor azt kéri, hogy a magánszemélyek adományaira vonatkozó adócsökkentés váltsa ki az adóalapot képező jövedelemből történő adóleírás. Vagy amikor kidolgozott egy chartát az egyesületek és a hatóságok kapcsolatait szabályozandó. Merthogy ragaszkodik ahhoz, hogy az egyesületek autonómiáját hangsúlyozza mind az állammal, mind a piaci szereplőkkel szemben. Tagja a CNVA-nak, a CPCA-nak és európai egyesületi szervezeteknek. Ő vezeti a Keresztutak a Polgári és Szociális Európáért (Cafecs) elnevezésű szervezetet, és szerepet vállal regionális és helyi szinten is.



A TÖRVÉNY A TEREPEEN

Chalonnese-től Saint-Amand-Montrond-ig az egyesületek otthon vannak. Grenoble-tól Rennes-en át Párizsig Franciaország egyesületek százaiából szőtt kabáttal fedett.

Chalonnese

Az 5000 lakosú településről polgármestere ad tájékoztatást.

Chalonnese-ban több, mint száz egyesület van. Némelyek csatlakoztak a megyei vagy országos szövetségekhez, mint például a családi egyesületünk, mások viszont teljesen függetlenek, spontán módon jöttek létre annak érdekében, hogy egy várakozásnak megfeleljenek, mint az idősek klubja egyesület. Vagy azok a tipikusan chalonnese-i egyesületek, mint a Part társasága (80 taggal), ahol a tagok a nehezített tekével foglalják el magukat (de van nálunk egy másik tekeklub is, ami már nyolcvan éve létezik *A hölgyek kétségbeesésére* néven).

Vannak még parókiái egyesületek is, amelyek a hatvanas évekig elég aktívak voltak, de mára már kissé háttérbe szorultak.

S végül a sport: nagyon sok független egyesületünk van, amelyek megosztóznak az önkormányzat által rendelkezésükre bocsátott pályákon és tornacsarnokokon.

Amikor idekerültem, kineveztem egy helyettest az egyesületi ügyekre. Azt mondtam: egyesületekre márpedig szükség van. De azt nem akarom, hogy minden évben 5000 frank támogatásért kopogtassanak... a rákövetkező évben pedig 5000 frank plusz két százalékért. Úgyhogy egyezményeket kötöttünk. Finanszírozom a működésüket, ha van konkrét tervük. Használhatják a helyiségeinket, vagy a polgármesteri hivatal fénymásolóját, ingyen, de ez el lesz számolva. Minden évben egyesületenként megcsináljuk a mérleget, és mindenki tudja, mennyibe kerül. Azt tudják, hogy az 5000 lakosnál többet számláló települések minden évben meg kell küldjék a prefektusnak a támogatásban részesített egyesületek listáját, a regionális számvevőszékek részére, mellékelve a tevékenységük eredményeiről szóló jelentést és a költségvetésüket. Sőt, azt is elvárják a polgármestertől, hogy ellenőrizze a közpénzből származó támogatás megfelelő célú felhasználását, de én erre nem vagyok hajlandó.

Miután megválasztottak polgármesternek, összehívтам az összes egyesületi elnököt. Azért, hogy megismerjem őket, hogy gratuláljak nekik, de ugyanakkor arra kértem őket, hogy viselkedjenek felelős módon, hogy a felelősséget osszák meg, hogy engedjék érvényesülni az életben a demokráciát, legyen közgyűlés és legyen igazgatótanács az egyesületekben. Némelyek azt hozták elő, hogy az önkéntesek felelőssége túlzottan megnövekedett. Erre válaszul finanszíroztam az ügyvitelre irányuló képzéseket.

Ily módon egy 32 millió frankos önkormányzati költségvetésből (amelynek 60 százalékát teszi ki az önkormányzati dolgozók fizetése) egymilliót fordítunk az egyesületek

támogatására. Hozzá kell tenni ehhez a műszaki segítség, a termék, az önkormányzati dolgozók jelentette költséget... ami körülbelül további 300 000 frankot jelent.

Magánszemélyként sok egyesületben vagyok tag (összességében legalább harmincban!), és elnöke voltam a Vidéki Családi Egyesületek Szövetségének (26 000 munkavállalót foglalkoztat). De a helyetteseimtől azt kértem, hogy ne vegyenek részt a helyi egyesületek vezetésében. Nem szabad összekeverni a felelősségi köröket. Van néhány egyesület, amelybe muszáj volt belépnem. Kevés ilyen van: a testvérvárosi bizottságok, az Idegenforgalmi Hivatal, amelyre az 1901-es törvény vonatkozik (az önkormányzat képviselteti magát benne, de a polgármester nem lehet az elnöke). Ellenzem az egyesületi élet „önkormányzatisítását”. Ha lehetne, bizonyos ágazatokban épp az ellenkezőjét csinálnám. Úgy tűnik számomra, hogy túlságosan nagy mértékben elvették a felelősséget az állampolgároktól. Elveszik tőlük annak lehetőségét, hogy az egyesületi szférában kinyilvánítsák véleményüket, hogy döntést hozzanak, és lássák a döntéseik hatását. És képzeljék csak el, mi lenne, ha nekünk kellene mindazt elvégezni, amit az egyesületek csinálnak!

Ahol még hiányoznak az egyesületek, az a kulturális szféra. Franciaország minden települése, elsősorban a vidéki települések, hihetetlen mértékű és néha értelmetlen erőfeszítéseket tesznek, immár harminc éve, a sport területén. Kevesebbet a kultúráén. Chalonnese-ban van könyvtárunk, játéktárunk, mozi-termünk... A kulturális kiadások a költségvetés közel 6 százalékát teszik ki. Azok, akik vidéken a kulturális problémák iránt érdeklődnek, gyakran tanárok. De ők kevésbé vesznek részt a helyi közéletben. És amikor csinálnak valamit, gyakran visszautasítják őket. Nem ismerik ezt a fajta nyelvet... Mert a parasztnak világa más, az néma, és csak akkor ragadja magához a szót, ha valamivel nem ért egyet...

A kultúra Chalonnese-ban szükségszerűen a népműveléshez tartozik: azaz meg kell találni a módját, hogy az embereket aktív módon vonják be, ez egyébként a népművelés alapja. Nem jó semmire, ha összeütköznek velük: a kicsit túlságosan exhibicionista dolgokat a vidékiek nem szeretik. Ha a kultúrát népszerűsíteni akarjuk, nem szabad kiprovokálni a visszautasítást. De ezen a téren, az is igaz, az emberekben kisebb az igény, és nagyon könnyen szárnya szegettek lesznek a próbálkozások.

Chalonnese-ban van egy borvásárunk. Egy szép napon történt pedig, hogy kaptam egy levelet a prefektustól, amiben tájékoztatott arról, hogy egy 2000. novemberi rendelet miatt kötelező hivatalos „biztonsági embert” fogadni, aki végig jelen kell legyen az esemény alatt. Ez egy 8000 frankos kiadás! Az elnök kijelentette, hogy elege van, mindent lefúj. Erre a polgári védelem ezredesével kidolgoztunk egy olyan rendszert, amely szerint az egyik önkormányzati alkalmazott ki lesz képezve erre. Ez is egy

megetakarítás. Ami igazán súlyos vidéken, az az, hogy a szabályozás mindig túlságosan általános jellegű. Vegyünk csak egy kistelepet, pár száz lakossal, amelyik csinál egy vakációközpontot gyerekeknek, elhelyezi azt az iskolában, és szembetalálja magát egy olyan szabállyal, amit a több száz gyereket befogadó központokra dolgoztak ki. Holott ott legfeljebb egy tucatnyiian lesznek.

Beauregard és Bassac

A Dordogne megyei 197 lelket számláló falu polgármestere meséli az egyesületekről.

Egy meglehetősen szűk iroda a telephelye egy újságnak, amit idestova tíz éve alapítottak, és amely 4500 példányban jelenik meg. Telephelye egy olyan egyesületnek, amelynek célja az írástudatlanság elleni harc, s amely két kantonra terjeszti ki működését. Egy másik egyesületé, amelyik a Périgord és Szenegál közötti cserekapcsolatokért jött létre. S végül a „Canailoux” elnevezésű egyesület székhelye is ez, ami tulajdonképp egy 12 éve létező bölcsőde.

Egy kis ütőshangszer-fesztivállal kezdtük. A semmiből. Ez 1981-ben volt. Négy évvel később 4500 belépőt számoltunk. A sikeren elgondolkoztunk. Túl nagygyá kezdett

válni a dolog. És azt állapítottuk meg, hogy hiányzott belőle valami. Az emberi kapcsolatok. Leálltunk.

Részt vettünk egy afrikai héten. Kiválasztottuk Szenegált, azzal az elképzeléssel, hogy a mai Afrikában élő afrikaiakkal akarunk dolgozni, bemutatni az ő élő kultúrájukat, meghívni őket, hogy jöjjenek és mutassák meg nekünk a tudásukat, az életüket. Az első év nagyon keményre sikerült: 42 meghívottunk volt! Veszteségesek voltunk és személyesen is eladósodtunk. A következő években a helyzet javult. Most készítjük elő a negyedik fesztivált. Azóta fejlődnek a kapcsolatok a régió és Szenegál között. A megyei közgyűlés aláírt egy együttműködési egyezményt egy szenegáli településsel...

Az egyik körbejárt téma a „szenegáli nő” volt. Egy másik: az irodalom. Egy harmadik: a kézművesség. A célunk az, hogy az emberi tudást felértékeljük. Meg akarjuk változtatni, ami a périgordiak fejében van. Három alkalommal ment ki egy-egy harminc fős csapat Szenegálba. Tankönyvekkel, számítógépekkel.

Az egyesület tagjai az egész megyéből verbuválódnak. Ez a helyzet az újság esetében is. 33 településen ingyen juttattuk el az otthonokba. A hírek érintik a családokat.



Saint-Amand-Montrond

A 320 egyesületet számláló 12 400 lakosú Cher megyei város polgármestere az egyesületekről.

Saint-Amand, földrajzi helyzeténél fogva, a távoli nagy városok gyűrűjében egy kis főváros szerepét játssza. Itt kell megtalálnunk az élethez szükséges dolgokat, még hozzá a jó élethez szükségeseket. Ezért van annyi egyesület. 320-at számoltam össze! Köztük operett-társulat, jó hírnevű modern jazztánc-iskola, állandó színjátszó társulat, zenekar... Törekszünk arra, hogy legyen önálló kulturális életünk. Az új előadóterem, a városka méretéhez képest elég merész lépés volt, de mi a minőségre törekszünk. Az Aranyváros terme a helyi egyesületek rendelkezésére áll, és a profi előadásokat is jó feltételekkel fogadhatja be.

Semmi nem lehetséges ma egy városban előzetes összehangolás nélkül. Ezért néha bizonyos terveket elhalasztunk az eltérő irányban haladó érdekek miatt.

Az egyesületek igényesek. Szükségük van helyiségekre, animátorokra, finanszírozásra. A támogatás mértéke körülbelül 2 millió frank, nem számolva azokat az animátorokat, akiket mi fizetünk. A sport esetében ez az összeg 9 millió.

Az egyesületi vezetőkkel szemben pedagógusként viselkedem. Megmondom nekik, hogy soha nem nyírbálom meg a szabadságukat, de ennek a szabadságnak az ellentéte a felelősség. Amikor valaki véleményt nyilvánít, nyilvánosan cselekszik. Mérlegelnie kell a szavait. Ez nincs mindig jelen a vezetők fejében, amikor a nagy lelkesedésben mindent akarnak, és azonnal.

Én a valós együttműködés híve vagyok. Megegyezünk a kitzendő célokban, a végrehajtás ütemezésében. Tízennyolc éve vagyok polgármester ebben a városban, és mindenki tudja, hogy ha valamire a szavamat adom, akkor az úgy is lesz, nagyjából a megbeszélte határidőnek megfelelően. De az is kell, hogy az egyesület felelős partnerként viselkedjen. Elég gyakran ez így is van.

Az egyesületek száma nagy, és az egyesületek sokfélék, de biztosan mindig hiányzik nekik még valami.

A sport terén elképesztő számú sportág képviselteti magát, és már nem a felszerelések többoldalú felhasználásánál, hanem a szakosodásánál tartunk. Így például 1980 óta van itt dojo. Azelőtt a judo alkalmával megelégedtünk egy szőnyeggel, amit a tornateremben leraktak. Van egy táncteremünk; van biciklipark, mert Saint-Amandban erős a kerékpározás hagyománya: jelenleg négy vagy öt francia bajnokunk is van!

Létrehoztunk egy biciklis-iskolát és egy „Reménységek” csapatot, amely egész Franciaországból fogad fiatalokat. A városnak van miért pedáloznia! Úgy találom, a koncepció kidolgozása pillanatától arra kell törekedni, hogy a teljes felszereltség megvalósuljon.

Erősen hiszem, hogy a sport az előrelépés egyik útja lehet. És ugyanakkor a gazdasági fejlődés egyik tényezője is.

Az olyan kis medencékben, mint amilyen a mienk is, ahol nem alapítanak naponta új vállalkozást, meg kell találni azokat az eszközöket, amelyek segítségével a szolgáltatások, mint például a vendéglátás, szállodai par fejlesztethetők – a sport és a kultúra erősítése ilyen.

Montrondi Színház

A Mesnier karosszériaműhelyben működő színtársulat neve ma már a műhely tulajdonosának nevét viseli. Az egyesület elnöke és a rendező mutatják be a helyet.

Ahogy egy műhelybe, ugyanúgy ide is egy kis alagsori ajtón át lehet bejutni az utcáról. Az udvar színes foltokban pompázik, és elvezet ahhoz a helyiséghez, amelyik a szerelőműhely volt, mielőtt színház lett belőle. A 100 férőhelyes terem egyforma arányban van felosztva a színpad és a közönség széksorai között, mint ahogy ezen a színpadon a színészek és a nézők meg kell, hogy osztozzanak, az egyik sem lehet meg a másik nélkül. Az udvar egyik sarkában találjuk a recepciót. A közösségi terem egyszerre titkársági szoba, konyha és étkező. A készülő nyúlpörkölt illata lengi be a helyiséget.

Kezdetben az egyesületet Montrondi Színháznak neveztük. Egy csapat amatőr színjátszó voltunk csupán, akik a környező báltermekben próbálnak. És akkor megérkezett körünkbe ennek a helyiségnek a tulajdonosa. A társulat éppen helyet keresett magának. A dolog elkezdődött.

Fokozatosan átalakítottuk ezt a helyet előadóteremmé. Nevét az utolsó itt működő karosszéria-lakatosról, Mesnier úrról kapta.

Az egyesület elsődleges céljának azt neveztük meg, hogy: színjátszóműhely kialakítása amatőrök számára. Apránként továbbfejlődtünk, de a kezdeti vállalatot nem módosítottuk. Az első idők csapatához újabb „karosszériások” csapódtak. Önkéntesek működtetik az egészet. A repertoárunkat profi módon alakítottuk ki, a fogadóképességet is, majd kiterjesztettük tevékenységünket a profi társulatok helyszíneire is.

Nem olyan régóta van nálunk egy „ifjúsági állást” betöltő dolgozó, ő az egyetlen fizetett alkalmazott. Az egész tevékenység, még a konyhában is, önkéntesek munkájával zajlik, ami a társaságnak egy erős „fesztiválózó” színezetet ad.

A demokrácia iránti elkötelezettségünk miatt egy tagnak ugyanakkora a súlya, mint egy felelős vezetőnek. Ugyanakkor a részt vállalás és a motivációk nem azonosak. Egy közel ötven főből álló csoport nem lehet homogén.

A gyökerek, a Karosszériaműhely története meghatározza elképzeléseinket. Egy csapat haver együtt csinálta az egész átalakítást. Közben az az igazság, hogy a profizmus irányába fejlődünk, mind a színházi előadás, mind a helyszín, mind az előadások befogadása terén. A megyei közgyűlés és a minisztérium olyan mértékben támogatnak, hogy nem engedhetjük meg magunknak a kontárkodást.

Kötelességünk megszervezni magunkat, analitikus könyvelést vezetni... A szakma kérdése egy szép napon biztosan fel fog vetődni. A csoport szintjén is, de az egyes résztvevők, az egyén szintjén is. Mi egy komoly munkába fogtunk bele, a profi színészképzéshez elég közel álló képzési programot dolgoztunk ki. Néhányan érzik a készte-tést, hogy még messzebb menjenek...

Tizenkét évi fennállás után van egy 500 fős hűséges közönségünk, akik a barátainkká váltak. A programok látogatottsága általában 85 százalékos.

A *Montrondi Színház* kezdetei óta minden előadást elvittünk turnézni. De a környéken kevés társulatnak van saját terme. Sőt, gyakorlatilag az egyetlenek vagyunk, ami annyit jelent, hogy részünkről nagyobb a kínálat, mint a kereslet. A *Drac (Kulturális Ügyek Regionális Igazgatósága – a ford.)* mostanában kezd érdeklődni a kis termek iránt, mert egy színház felépítése nagyon sokba kerül.

Nekünk az a fontos, hogy megkapjunk minden olyan eszközt, amely lehetővé teszi, hogy művészi tevékenységünket szabadon folytathassuk. A politikusokkal együtt dolgozunk, ők is megértették már, hogy nem lehet elkerülni a kulturális tevékenységeket.

Ma megtörténik velünk az, hogy visszautasítottunk egy teljesen új előadótermet. Nem kizárt, hogy egy napon elmenjünk játszani az Aranyvárosba (ez az új, belvárosi előadóterem). Ez része az előre látható közeledésnek. De ragaszkodunk ahhoz, hogy megtartsuk a saját helyszínünket, identitásunkat, a kalandunkat.

Saint-Amand-i informatikai klub

Az a tájékoztatás, amit tagjainknak nyújtunk, érinti a programozást, a kezelést és a kommunikációt.

Azt vesszük észre, hogy a programozás már nem olyan érdekes. Az emberek, akik megveszik a számítógépet, tartanak az olyan műveletektől, mint az alkalmazások és a rendszerbeállítások, amit egyébként egyre inkább a szállítók elvégeznek. A számítástechnikai eszközök magasabb szintű felhasználása elsősorban az otthoni használathoz kötődik (levelezés és a személyes könyvelés), aztán következik az internetes kommunikáció és az elektronikus levelezés.

Az egyesület tagjai főképp a 30 és 50 év közöttiekből kerülnek ki. Vannak idősebbek is, nyugtalanok és mohón keresik az informatikai ismereteket, mert el akarják kerülni, hogy magukra hagyják őket. A fiatalok távolabb maradnak. Gyakran ők maguk rakják össze a gépüket és egymás között a saját külön nyelvükön kommunikálnak.

Az egyesület úgy néz ki, mint egy, a tagoknak fenntartott szolgáltatás, a viszonteladókkal többé-kevésbé szoros együttműködésben. Szerveztünk tapasztalatcseréket és olyan foglalkozásokat, ahol lehetőség van megismerkedni a gyorsan, túlzottan is gyorsan fejlődő eszközökkel.

Mi a fogyasztó védelmét és tájékoztatását ellátó egyesület vagyunk. Ezen a címen a város támogat minket. Megpróbáljuk megértetni a tagjainkkal azt, ami nekünk a

legfontosabbnak tűnik az olyan kirakatok előtt állva, amik a divat hatására ébresztik fel az emberek sóvárgását: hogy vásárlásaikat a szükségleteik szerint alakítsák.

A jövőnk az, amiről lehetetlen bármit is mondani, annyira gyorsan fejlődik a technológia. Ami az egyesületet illeti, látunk felvonulni olyan embereket, akik idejönnek tanulni, aztán pedig eltűnnek. A nyugtalanító csak az, hogy az utánpótlás nem jön.

Előadás-animációk a megsegítésért

Az egyesületünk célja olyan animációkat szervezni, amelyek nyereségüket átadják a karitatív szervezeteknek, úgy, hogy a kezdeményezés mindig a fiataloké. A pénzt a Raoul Follereau Alapítvány, a Vöröskereszt, a Szív Vendéglői-lánc és mások kapják... Ebben az évben ingyenes koncertet szerveztünk. Az eredmény minden várakozásunkat felülmúlta. Két éves fennállásunk alatt közel tucatnyi előadás-animációt szerveztünk így.

Mind ez szorosan összefügg a személyes pályám alakulásával. Ugyanis az iskola után a párizsi tűoltóságnál kötöttem ki. Aztán visszajöttem Saint-Amandba, és a kórházban egy gondozó-kisegítő állást kaptam. Utcai előadásokat csináltam. A polgármesteri hivatal először csak termet kölcsönzött nekem. Aztán kezdtem felelősséget is vállalni: olyan fiatalok kerestek fel, akik táncolni tanulni akartak.

Én a személyes mozgatóimat használom fel arra, hogy ez az egész működjön. A másik vetületben a mi hozzáállásunkról mondható lenne, hogy érdek nélküli. Nyilván a támogatások révén közpénzeket használunk, de számomra a szabadidős tevékenység igenis szolgálhat arra, hogy segítsünk az embereknek. Sajnálatosnak találom egyébként, amilyen a kapcsolatom a sajtóval. Önkéntesek vagyunk, minden nap küzdelmes számunkra, és nem veszem észre, hogy a média egyáltalán felfogná, mit is csinálunk. Én nyílt kártyákkal játszom, és a sajtó néha mégis értelmetlen vitákat provokál.

A Saint-Amand-Montrond-i Fiatal Dolgozók Otthona

Egy 80 ágyas fogadókapacitással rendelkezünk, ami meghaladja az országos átlagot, hiszen az csak 50. Az ott-hon 26 fizetett dolgozót alkalmaz. A kihasználtság aránya 70 százalék. Fiatal munkavállalókat fogadunk, szakmunkástanulókat, családi nehézségekkel küzdő embereket, elefántcsontparti diákokat, akik a kézműipari középiskolában folytatják tanulmányaikat, a Biciklista reménységek gyűjtőpont tanulóit a Sport-Tanulmányok keretében. Még egy kerékpár-világbajnoknőnk is van.

A város bizonyos mértékben fenntartja a Biciklista reménységek gyűjtőpontját. Az Ifjúsági és Sportminisztérium, valamint az Oktatási Minisztérium szintén támogatják a sportot. Az elefántcsontparti diákok részesülnek egy, a konzulátusuk nyújtotta segélyben. Vannak időszakos bentlakóink, akik után lakhatási támogatást kapunk a szociális intézményektől. A fiatalok is kapnak lakhatási támogatást...

Az otthon valós szolgáltatása a szállásadás, de van egy szociális jellegű éttermünk is, amelyik naponta 400 étkezést bonyolít le. Ahhoz, hogy ebben részesülhessenek, be kell lépni az egyesületbe. És természetesen szervezünk animációs programokat is: az AIDS-ról, az egészségről, az ifjúságról stb.

Szükséges, hogy aktív kapcsolatot tartsunk fenn a konyhai csapatok és az oktató-nevelő munkát végzők között: ha csak vendéglátást nyújtanánk, a magánszféra kereskedelmi konkurenciájával találnánk szembe magunkat. Márpedig mi csak a szervezést végezzük, nonprofit rendszerben.

Én az Otthon igazgatójaként Saint-Amand alprefektúráján az egyesületek osztályának vagyok a vezetője. Már nagyon régóta különböző egyesületek tagja vagyok. Mielőtt elnök lettem volna, 1996-tól kezdődően kezelője voltam az Otthonnak. Gyakran a munkánkkal járó felelősség olyan képzettséget kívánna meg, ami túllép a hagyományos egyesületi kereteken. Amit szemére vetek az egyesületi mozgalomnak, és legfőképp az államnak, az az, hogy nem adja meg az egyesületeknek a fejlődésükhöz szükséges eszközöket.

Egyesületek Háza – Grenoble és Rennes

A városközpont szélén, a laktanya és az uszoda közé beszorítva, a szűk Berthe-de-Boissieux utcában van egy hosszúkás épület, jó húsz éves, amelyiken a következő felirat olvasható: Egyesületek Háza (MDA). Több, mint csak egy hely és logisztikai háttér, amit Grenoble önkormányzata a kétezre-egynéhány egyesület rendelkezésére kíván bocsátani. Ez „egy forrás- és referencia-központ”.

A polgármesteri hivatal Ifjúsági és Egyesületi osztályának vezetője szerint ez a döntés, amit közel két éve hoztak meg, ma már 65 százalékig megvalósult. Az agglomeráció minden egyesülete (ha igazolja, hogy tevékenysége nem szektás jellegű, és a demokratikus értékekkel összhangban van) idővel hozzá kell, hogy férjen ingyen az elméletben az ő szükségleteit kielégítő struktú-

rákhoz, mind logisztikai téren (telefon, iroda, ülésterem, fénymásoló, stb.), mind továbbképzés, tanácsadás (jogi és adóügyi tanácsadó ügyelet formájában), információkeresés (cyberspace, pályázati anyagok összeállításához nyújtott segítség), vagy a kompetenciák, tapasztalatok cseréje terén, például konferenciák vagy animációs programok alkalmával. Ezek olyan szolgáltatások – többé-kevésbé gazdag eszközválasztékkal és dinamizmussal –, amelyekhez a többi franciaországi egyesületi ház is hozzáfér.

A rennes-i Szociális és Kulturális Hivatal (OSCR) igazgatója szerint sok olyan szervezet van, amelyik hasonló feladatokat lát el, anélkül, hogy ezt a címet viselné. Így történt, hogy a rennes-i Egyesületi Ház címét kérve a Polgármesteri Hivatal portáján (amely 60 százalékban finanszírozza működését), a válasz egy kategorikus „Nem ismerem.” volt. Mert itt nem egyesületi házról, hanem Szociális és Kulturális Hivatalról (OSCR) tudnak!

E mellett a szervezet mellett 16–17 egyesületi ház működik Ille-et-Vilaine-ben a körülbelül 9000 egyesület el-látására.

Az OSCR vezetését egy 1977-es önkormányzati döntés az egyesületek kezébe adta. Az OSCR kicsit a vezér-űrtü szerepét játssza, amióta 1960-ban létrehozták.

Rennes-ben túllépve az egyesületi ház hagyományos fogadó-és szolgáltató feladatain, jelenleg az egyesületek tevékenységének összehangolásán fáradozik.

Ennek köszönhetően a rennes-i metró, amit nem oly rég terveztek, a mozgáskorlátozottak hozzáféréseire vonatkozó minden előírásnak eleget tesz. Olyan győzelem ez, amely az OSCR-hez tartozó, mozgássérülteket képviselő egyesületek közös projektjének köszönhető. De meg lehet említeni a munkaadók egy csoportjának megszervezését is, vagy azt a tárgyalást az önkormányzattal, amelynek lényege, hogy az egyesületek között, azok javaslatai alapján osszanak el bizonyos támogatási összeget...

Megannyi újító kezdeményezés. Ezek lehetővé teszik a tagságot képező 900 egyesületnek az előrelépést.



Párizsi külvárosi ötemeletnyi egyesület

Párizs 19. kerületében egy ötemeletes épület, a 71ter. szám alatt a Meaux utcában. A „házi” statisztikák szerint a lakók 50 százaléka tagja valamilyen egyesületnek.

Egy (alig) regényesített történet.

A régi felvonó a negyedikig nyikorogtatja kerekeit. És ott, mint gyakran... leáll. Nyilvánvaló, hogy az emberek morognak. Ily módon az épület a liftszerelők jövés-menése ritmusára fecserészik. Műszaki hibától javításig életutak rajzolódnak ki. Mennyi bla-bla hangzik el tíz év egymás mellett lakás alatt! Lehetővé teszik, hogy kijelentsük, az épület lakóinak 50 százaléka tagja valamely egyesületnek! A szám kétségszoros. Íme a bizonyíték.

Kezdjük a földszinttel. Ott van Julie, 14 évesen. Ő Bouquet asszony lánya, a házfelügyelő, aki kicsit túl szószátyár, de nagyon kedves. A kislány a Vivaldi zenei egyesületbe van beíratva, hogy megtanuljon hegedülni. Elkerülhetetlen, hogy amikor a kamaszlány hazamegy, megkezdje a skálázást: a csikorgó kvintek gyilkos hajlamokat élesztgetnek. De Julie annyira kis helyes, hogy mindenki reméli, egyszer majd ez elmúlik nála. Persze addig nem, amíg szerelmes a hegedűtanárjába (csitt, ez titok)!

Az első emeleten: a szimpatikus Robert, a maga 72 évével, aki töri-föci tanár volt. Feleségével a kerületi gyerekek iskolai támogatását felvállaló egyesület tagjai voltak. Egy éve, amióta megözvegyült, nincs semmihez kedve. Françoise, szomszédja ugyanazon a lépcsőfordulón, pici aperitifekkel és jazzdarabokkal próbálja jobb kedvre hangolni. A 34 éves munkanélküli festőnő reméli, hogy egy napon majd műveiből fog élni. Addig is, tovább „mázolgat”, ahogy azt megfogalmazza, és megosztja a jazz iránti szenvedélyét más „illumináltakkal”, akikkel egyébként létre is hozta a hasonló nevet viselő egyesületet.

A másodikon: Armand úr. A 66 éves agglégény a Buttes-Chaumont-on volt ör – nem, ez nem egy focicsapat neve, hanem egy nagyon szép parké. Armand tehát egy orchideabarátokat összefogó egyesület tagja...

Bouquet asszony mondta nekem, kinek neve jelentése: csokor.

A harmadik emeleti család három kis enivaló szörnyeteget számlál: Virginie, Étienne és Julien, sorrendben 5, 10 és 13 évesek. A két fiú cserkész. Virginie úszni tanul a Művészetek és Szabadidő egyesületben. A szemközti lakásban Rémy és Fernando laknak. Mindketten olyan ötvenesek, az Act Upnál dolgoznak, és időről időre olyan házibulikát rendeznek, amiket Virginie mamája kicsit „Olé! Olé!” jellegűnek titulál. A negyediken ott van Jacqueline, 49 éves. Azt mondja, már nem tud dolgozni, mert beteg. És azt is mondja, hogy jó egyedül élni, mert a „hapsik, azok csak futnak minden után, és hasonlók”. Egyszer egy „Éljenek az egyedülélők” feliratú matrica pompázott a bejáratnál. „Semmi kétség – legalábbis Bouquet asszony szerint –, ez Jacqueline volt: tagja egy egyedül élőkől álló egyesületnek, így hát...”

A szomszédnője, Agnès: egy gyönyörű szép 42 éves nőci. Egy informatikai cégnél projektvezető. Vesszőparipája az afrikai kultúra: a Dunia Művészetek és kultúrák egyesület kincstárnoka.

Az utolsó emeleten mi lakunk a barátommal és az imádnivaló 5 éves kis nyuszmuszommal. A barátom a Művészetek és Szabadidő egyesület tagja, mint a kis Virginie a harmadikról. És úszni tanul. Én a Piros Babel titkárnője vagyok, ami egy színház egyesület. Szemben velünk, Nénès, 47 éves énekes, aki kabil szülőföldje dalaira komponál dalokat. Logikus, hogy a berber kultúrát ápoló egyesület tagja.

Öt emelet... emeletenként három lakás, számolják ki, meglátják! Öt emelet, és egy rossz lift. Lépcsőmászó egyesület (még) nincs.

Bármiféle hasonlóság valós vagy valamikor élt személyekkel a véletlen műve. Kivéve ami engem illet, a barátomat és a nyuszuszt. De az egyesületek igazán valódiak. (S. M.)



IFJÚSÁGI ÉS MŰVELŐDÉSI HÁZ ALAPSZABÁLYA

Széles egyesületi mezőnyben helyezkednek el az ifjúsági és művelődési házak. Az elnevezés, mint átfogó név olyan társadalmi-kulturális egyesületeket jelöl, amelyek azonos értéket képviselnek. Ezek lehetnek ifjúsági és művelődési házak, szabadidős és kulturális ház, animációs központ, fórum stb. (Szerk.)

I. FEJEZET – AZ EGYESÜLET CÉLJA

1. cikkely: Megnevezés, időtartam, székhely

Itt és itt az 1901. július 1-i törvény hatálya alatt álló Ifjúsági és Művelődési Ház népművelési egyesületet hozott létre, ilyen és ilyen néven.

Tevékenységi időtartama nincs meghatározva.

Székhelye címe: ez és ez. Igazgatótanácsa döntése értelmében bármely más helyre áttelepíthető.

2. cikkely: Hivatása

Az Ifjúsági és Művelődési Ház hivatása, hogy az emberek autonómiáját és személyiségük kibontakoztatását elősegítse, hogy lehetővé tegye mindenki számára az oktatáshoz és a kultúrához való hozzáférést annak érdekében, hogy egy szolidárisabb és felelős társadalom felépítésében mindenki részt vehessen.

3. cikkely: Értékek

Az Ifjúsági és Művelődési Ház nyitva áll mindenki előtt, megkülönböztetés nélkül, lehetővé téve a résztvevők közti baráti kapcsolatok kialakulását. Mint a személyes meggyőződést tiszteletben tartó intézmény, a Ház megtilt magának bármiféle kapcsolatot pártokkal, politikai vagy ideológiai mozgalmakkal, felekezetekkel. Az Ifjúsági és Művelődési Ház tiszteletben tartja a gondolati pluralizmust és a laikus szemlélet elveit hangsúlyozza a republikánus értékek sorában. Hozzájárul a városban, körületen vagy falun belüli szociális kapcsolatok létrehozásához és fenntartásához.

4. cikkely: Megbízatása

Mivel a demokráciát a mindennapokban éljük meg, az Ifjúsági és Művelődési Ház megbízatása, hogy a lakosok elvárásait kielégítő kísérleti és szociális újításokat bevezető helyek szervezőjeként működjön. Az ilyen tevékenységek, az ilyen szolgáltatások bátorítják a kezdeményezéseket, a felelősségvállalást és az állampolgári gyakorlatot. A fiatalok felé irányuló, illetve a velük szervezett tevékenységek megbízatása fontos részét képezik.

5. cikkely: Cselekvése eszközei

Az Ifjúsági és Művelődési Ház a közönség rendelkezésére bocsátja – különböző berendezések segítségével, fizetett szakmai dolgozók, valamint önkéntesek közreműködésével – szocio-kulturális, kulturális, szociális, sport- és gazdasági (stb.) tevékenység lehetőségeit.

Figyelmével a lakosság felé fordulva az Ifjúsági és Művelődési Ház hozzájárul a helyi fejlődéshez azáltal, hogy a helyi és területi önkormányzatok partnereként azokkal együttműködik.

6. cikkely: Hovatartozás

Az Ifjúsági és Művelődési Ház tagja az ilyen és ilyen Régió Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Szövetségének, valamint a Megyei Szövetségnek.

Elfogadja az illető ország Ifjúsági és Művelődési Házak Elvi Nyilatkozatát.

A jelen alapszabály tiszteletben tartása mellett bármely más szövetséghez csatlakozhat.

II. FEJEZET – IGAZGATÁS ÉS MŰKÖDÉS

7. cikkely: Az egyesület összetétele

Az egyesület a következő tagokból áll:

- jog szerinti tagok;
- az Igazgatótanács társult tagjai;
- a bejelentkezett aktív, tagdíjfizetéssel el nem maradt tagok;
- a címzetes vagy alapító tagok;
- a tiszteletbeli tagok. (Ezt a címet az igazgatótanács adja meg azon személyeknek, akik az egyesületnek szolgáltatást nyújtottak vagy nyújtanak.)
- a partner-tagok: fizetett dolgozók vagy az egyesület rendelkezésére bocsátott személyek.

A társult, címzetes vagy alapító tagok természetes vagy rendes módon létrehozott jogi személyiségű tagok, utóbbiakat küldött képviseli.

A jog szerinti, társult, tiszteletbeli vagy alapító vagy partner-tagok nincsenek éves tagdíjfizetésre kötelezve.

A tiszteletbeli, címzetes vagy alapító vagy partner-tagok jelen vannak a közgyűlésen, de nem vesznek részt a szavazáson.

Ezen tagok elfogadását az Igazgatótanács mondja ki.

8. cikkely: Lemondás, törlés

Az egyesületi tag minőséget elvesztik

- lemondással,
- névsorból való törléssel a tagdíj meg nem fizetése esetén, melyet az Igazgatótanács mond ki,
- névsorból való törléssel súlyos vétség esetében, melyet az Igazgatótanács mond ki. (Aktív, címzetes, tiszteletbeli, vagy társult tagok esetében az érdekelt fél korábbi, igazgatótanácsai meghallgatása, és védelmének bemutatása után. Nem halasztó hatályú fellebbezés benyújtatható a közgyűléshez, amely végső fokon dönt.)

9. cikkely: Közgyűlés

A Közgyűlés a 7. cikkelyben szereplő valamennyi tagból áll.

Mindazonáltal pontosítandó, hogy a természetes sze-

mélyek, legyenek tagok vagy képviselők, be kell töltsék az érvényben levő törvényi szabályozás szerint megkívánt életkort és rendelkezzenek minden állampolgári jogukkal.

A Közgyűlést az Elnök vagy képviselője hívja össze: rendes ülés esetében: évente egyszer, rendkívüli ülés esetében: az igazgatótanács döntése alapján, vagy az azt alkotó személyek legalább egynegyedének kérése alapján, vagy a Regionális Szövetség kérése alapján.

A tagokat a közgyűlés összehívása előtt legalább 15 nappal kiplakátolt és sajtóban megjelentetett felhívás útján hívják meg.

10. cikkely: Választók

A közgyűlésben választók lehetnek:

1) a választás napján több, mint X év óta tagok, akik tagdíjfizetésükkel nincsenek elmaradva,

– azok, akik a közgyűlés napjáig betöltik 16. életévüket,

– a 16 évnél fiatalabb, szüleik által képviselt tagok. (A szülők egyetlen szavazattal rendelkeznek, függetlenül attól, hány gyermekük tag az egyesületben. Ez a szavazat nem átruházható.)

2) a 7. cikkelyben meghatározott további tagok (jog szerinti tagok és társult tagok).

A döntéseket a jelen lévő vagy képviselt tagok szavazatainak abszolút többségével hozzák.

Ezek a döntések csak a napirendi pontként szereplő kérdésekre vonatkozó érvénnyel rendelkeznek.

11. cikkely: Rendkívüli közgyűlés

A rendkívüli esetben összehívott közgyűlés csak akkor hozhat érvényes döntést, ha a tagok negyede jelen van, vagy képviselteti magát.

Amennyiben ezt az arányt az első ülés alkalmával nem éri el, úgy egy második ülést kell összehívni legalább tíz nap értesítési idő elteltével, és ez érvényes döntést hoz, függetlenül a jelen lévő vagy képviselt tagok számától.

A döntéseket a jelen lévő vagy képviselt tagok szavazatainak abszolút többségével hozzák.

Ezek a döntések csak a napirendi pontként szereplő kérdésekre vonatkozó érvénnyel rendelkeznek.

12. cikkely: A Közgyűlés szerepe

Kijelöli a számlaellenőroket vagy számvizsgálókat, ha szükséges, az érvényben lévő szabályoknak megfelelően.

Irodája megegyezik az Igazgatótanácséval.

Meghallgatja az erkölcsi, pénzügyi jelentést, az előirányzott költségvetést és az egyesületi tevékenységről szóló jelentést.

Megszavazza az erkölcsi jelentést, a lezárt üzleti év számadását (üzemi számla és mérleg), valamint a pénzügyi jelentést, és elfogadja a következő üzleti évre vonatkozó költségvetési előirányzatot.

Feladata megvitatni az igazgatótanács által napirendi pontra tűzött kérdéseket.

Meghatározza a tagok éves tagdíjfizetésének mértékét.

Minden tag, legyen természetes vagy jogi személy, csak egy szavazattal rendelkezik, és nem kaphat, csak meghatározott számú képviseleti mandátumot.

A Közgyűlés választja az igazgatótanácsot.

Abban az esetben, ha az Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Szövetségének képviselője javaslatára, vagy az igazgatótanács legalább egyharmada javaslatára azok az alapelveket érintő kérdéseket vetnek fel, ahogy azt az egyesület alapszabálya és belső szabályzata meghatározzák, ahhoz, hogy érvényesek legyenek, ezek a döntések meg kell kapják az Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Szövetségének jóváhagyását.

Az ülésekről jegyzőkönyvet kell vezetni. Ezeket a jegyzőkönyveket a legközelebbi közgyűlésen érvényesítik.

Az ülésekről vezetett jegyzőkönyveket az elnök és a titkár írják alá, és azokat az Ifjúsági és Művelődési Ház székhelyén őrzik.

A közgyűlés megfelelő megtartására vonatkozó szabályokat a belső szabályzat tartalmazza.

13. cikkely: Az Igazgatótanácsba beválasztható tagok

A közgyűlés, titkos szavazással, kijelöli a közgyűlés napjáig 16. életévüket betöltött és X év óta csatlakozott és tagdíjfizetésükkel el nem maradt tagjai közül az Igazgatótanács tagjait.

A közgyűlés ezeket a tagokat visszahívhatja, ha a kérdés napirendi pontként szerepel.

Választhatók a közgyűlésben szavazattal rendelkező és 16. életévüket betöltött tagok.

Állampolgári és politikai jogaik teljes birtokában kell lenniük.

Az Igazgatótanácsba közgyűlési szavazattal megválaszthatók:

– az egyesület fizetett dolgozó, vagy a rendelkezésére bocsátott dolgozók,

– bármely olyan egyesületi tag, aki rokoni kapcsolatban áll a fizetett dolgozókkal, vagy az egyesület rendelkezésére bocsátott dolgozókkal (házasság, együttélés, közvetlen felmenő vagy leszármazott),

– az egyesület bármely szolgáltatója, vagy honoráriumban részesített személy,

– az Igazgatótanácsban egyazon család két tagja nem vehet részt.

14. cikkely: Az Igazgatótanács összetétele

Az egyesületet egy meghatározott számú tagból álló Igazgatótanács vezeti és igazgatja.

Az Igazgatótanácsban helyet kapnak:

1) Az alapszabály alapján kinevezett jog szerinti tagok:

– a település Polgármestere, vagy képviselője,

– az Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Szövetségének Elnöke, vagy képviselője,

– az egyesület Igazgatója, aki tanácsadóként, konzultációs joggal vesz részt (Az Igazgató nem vesz részt az őt érintő vitákban.)

– vagy: az igazgató szólásjoggal és vitában szavazati joggal.

2) A társult tagok közül meghatározott számú tag (fakultatív)

Ők lehetnek:

- természetes személyek,
- az Ifjúsági és Művelődési Házat kiegészítő egyesületeket (kulturális és sportegyesületek, szociális tevékenységű egyesületek, stb.) képviselő hozzájárulásukkal kiválasztott természetes vagy jogi személyek.

A társult tagokat az Igazgatótanács javasolja a Közgyűlésnek, beosztásuk, érdemeik vagy hozzáértésük alapján.

Tagjegyzékből való törlésük a fentiek szerinti azonos körülmények szerint történik.

3) Meghatározott számban a Közgyűlés által választott tagok.

A választott tagok száma meg kell haladja a szavazati joggal rendelkező jog szerinti és társult tagok számát.

A választott tagok minden évben harmadonként újraválaszthatók. Minden harmadban legalább egy széklet egy 25 évnél fiatalabb választott tagnak kell fenntartani.

A leköszönő tagok újraválaszthatók.

Az egyesület létrehozásakor a választott tagok közül sorshúzással döntenek el, kik köszönnek le az első, illetve második évben.

Azonos tisztségre több jelöltre leadott szavazatok egyenlő száma esetén sorshúzással kell döntenie.

Üresedés esetén a tisztség betöltetlen marad.

Betöltésére a legközelebbi közgyűlés alkalmával kerül sor.

Az ily módon megválasztott tagok megbízása akkor jár le, amikor a helyettesített tag megbízása eredetileg lejárt volna.

4) A fizetett alkalmazottak és animátorok testületéből 1 és 5 fő között (az Ifjúsági és Művelődési Ház fontossága függvényében):

– az egyesület fizetett dolgozói, vagy a rendelkezésére bocsátott dolgozók közül egy, társai által kijelölt képviselő. A rá vonatkozó vitákban nem vesz részt.

– az önkéntes animátorok közül egy vagy két, társaik által két évre kijelölt képviselő.

– a helyettesítést ellátó animátorok közül egy vagy két, társaik által két évre kijelölt képviselő. Amennyiben az önkéntes animátorok és a helyettesítést ellátó animátorok képviselői egyenlő számban vannak, tisztségük felénként évente megújítható.

Ezek a tagok az Igazgatótanácsban konzultációs joggal vannak jelen.

15. cikkely: Az Igazgatótanács ülései

Az Igazgatótanácsot az Elnök hívja össze ülésezni:

- rendes esetben negyedévente egyszer
- rendkívüli esetben akkor, ha az iroda azt szükségesnek ítéli vagy az azt alkotó személyek legalább egyharmadának kérése alapján.

A tárgyalások érvényességéhez a tagok legalább 2/3-ának jelenléte szükséges, döntést a jelenlévő tagok abszolút többsége hozhat. Egyenlő szavazatok esetén az Elnök szavazata döntő súlyt kap.

Az ülésekről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvet a következő igazgatótanácsi ülésen jóváhagyják, az Elnök és a titkár kézjegyükkel látják el. A jegyzőkönyveket az Ifjúsági és Művelődési Ház székhelyén őrzik.

Az Igazgatótanács minden olyan tagjára, aki három egymást követő alkalommal igazolás nélkül távol marad az ülésekről, úgy tekintenek, mint tisztségéről lemondott tagra. Helyettesítéséről a 14. cikkely 3. paragrafusa értelmében gondoskodnak.

Az igazgatótanács tagjai a rájuk bízott tisztségből következően nem fogadhatnak el bért. Mindazonáltal részeseülhetnek valós költségeik visszatérítésében. A megbízatással, utazással vagy reprezentációval járó, az igazgatótanács tagjainak kifizetett költségeket az igazgatótanácsal kell jóváhagyatni, mivel minden jogvitát maga az igazgatótanács rendez el.

16. cikkely: Az Igazgatótanács hatásköre

Az Igazgatótanács felelős az egyesület általános működéséért.

– Jóváhagyja a Regionális Szövetség vagy más szervezet által rendelkezésre bocsátott munkavállalók kinevezését.

– Kinevezi az érvényes szabályok szerint általa fizetett dolgozókat.

– Határozatban rendelkezik a költségvetés-tervezetről, összeállítja a támogatási kérelmeket, valamint a saját maga által meghatározott feltételek és juttatások szerint használja a rendelkezésre álló pénzeszközöket.

– Kiadja az üzemeltetési számlát, a mérleget, valamint az erkölcsi és orientációs jelentést.

– Kijelöli az egyesületet a Regionális Szövetségben, illetve, adott esetben, a Megyei Szövetségben képviselő tagot, és ösztönzi a szövetségi, illetve megyei szintű igazgatótanácsban való részvételle.

– Kezeli az egyesület saját forrásait (általános tagdíj, adományok, üzemeltetési bevételek, támogatások...).

– Elősegíti az egyesület tevékenységeit, ellenőrzi az igazgatót, a pedagógiai szervezet vezetőjét, valamint az egész dolgozói állományt.

– Különleges tárgyalás útján általa szükségesnek tartott felhatalmazásokat megad az igazgatónak, adott esetben a munkaadó Regionális Szövetség egyetértésével.

– Megválasztja az iroda tagjait.

– Meghatározza a Közgyűlés napirendjét. A különböző jelentéseket meghallgatja, módosítja és megszavazza.

– Megszövegezi a belső szabályzatot, amelyet a Közgyűlés elé terjeszt.

Az Igazgatótanács az egyesület által kifizetett cél érdekében szükséges birtokszerzésre, ingatlancserére vagy ingatlan elidegenítésére, vagy az említett ingatlanok jelzá-

loggal való megterhelésére, kilenc évnél hosszabb időtartamú bérleti szerződésre, valamint az egyesületi alaptól függő javak elidegenítésére és kölcsönökre vonatkozó tárgyalásaihoz a közgyűlés jóváhagyása szükséges.

17. cikkely: Az iroda kijelölése

Az igazgatótanács választott tagjai közül titkos szavazással, egy éves időtartamra, relatív többséggel kijelöli az irodáját alkotó tagokat, akik között kötelező jelleggel szerepel:

- egy Elnök
- egy vagy több Alelnök
- egy Főtitkár, esetleg egy Titkár
- egy Főkincstárnok, esetleg egy Kincstárnok
- egy vagy több ülnök.

Az igazgató az irodában konzultációs joggal rendelkezik. Vagy: Az igazgató az irodában szavazati joggal rendelkezik.

Az iroda tagjai csak nagykorúak, és állampolgári joggal rendelkező személyek lehetnek.

18. cikkely: Az iroda hatásköre

Az iroda előkészíti az igazgatótanács munkáját, és ügyel az ott hozott döntések végrehajtására. A folyó ügyeket kiadja, és pontosítja minden egyes tagja illetékségi körét, amelyeket a belső szabályzat sorol fel.

Az iroda javaslatot tesz az Igazgatótanácsnak befektetésekre, bizottságok felállítására.

A bevételeket és a kiadásokat az Elnök vagy a Kincstárnok hagyja jóvá, illetve rendeli el. Mindazonáltal az Igazgatót felhatalmazhatja az Elnök bizonyos kiadások elrendelésére.

Az egyesületet bíróság előtt és polgári ügyekben az Elnöke, vagy bármely más, utóbbi által megfelelő módon erre felhatalmazott személy képviseli.

19. cikkely: Belső szabályzat

A belső szabályzatot az Igazgatótanács dolgozza ki, és azt a Közgyűlésnek jóvá kell hagynia.

20. cikkely: Az igazgató kinevezése, hatásköre

Az igazgatót a Regionális Szövetség Igazgatótanácsa nevezi ki – ha a regionális állomány egyik dolgozójáról van szó – hagyományos felvételi eljárás után.

Amennyiben az igazgató nem a Regionális Szövetség állományához tartozik, az Ifjúsági és Művelődési Ház Igazgatótanácsa nevezi ki, a Regionális Szövetség és a Polgármesteri Hivatal jóváhagyásával.

Az igazgató az Igazgatótanács döntéseit hajtja végre, vezeti részlegei működését, és minden fórumon szavazati joggal (konzultációs joggal) vesz részt.

Ő a munkavállalók vezetője.

III. FEJEZET – KONCESSZIÓ – DOTÁCIÓ – TARTALÉKALAP – FORRÁSOK

21. cikkely: (kis Ifjúsági és Művelődési Ház esetén érvényes)

Az ingatlanok és az elmozdíthatatlan berendezések a település tulajdonát képezik és az egyesület rendelkezésére bocsátják annak működése időtartamára. Az egyesület által kitűzött cél érdekében szükséges birtokszerzés, ingatlancsere vagy ingatlan elidegenítés, vagy az említett ingatlanok jelzáloggal való megterhelése, kilenc évnél hosszabb időtartamú bérleti szerződés, valamint az egyesületi alaptól függő javak elidegenítése és kölcsön kizárólag a település hatáskörébe tartoznak.

22. cikkely: (esetleg nagy Ifjúsági és Művelődési Ház esetén érvényes)

Az ingatlanok és az elmozdíthatatlan berendezések a település tulajdonát képezik és az egyesület rendelkezésére bocsátják ingyen és bizonyos feltételekkel (pontosítani), a két fél között három évre megkötött szerződés szerint. Az egyezmény lejárta előtt legalább hat hónappal egyik vagy másik fél köteles jelezni szándékát a szerződés – megújítását – felmondását illetően.

Az egyesület fenntartja magának a jogot, hogy bérbe adjon vagy vásárlás útján helyiségeket megszerezzen. Ebben az esetben az egyesület által kitűzött cél érdekében szükséges birtokszerzés, ingatlancsere vagy ingatlan elidegenítés, vagy az említett ingatlanok jelzáloggal való megterhelése, kilenc évnél hosszabb időtartamú bérleti szerződés, valamint az egyesületi alaptól függő javak elidegenítése és kölcsön kizárólag saját hatáskörébe tartoznak.

22. cikkely: Dotáció

A dotáció tartalmazza:

- 1) ingó tőke az alábbi, 23. cikkely szerint befektetve.
- 2) a jogokból származó tőke, hacsak azonnali felhasználásuk nem engedélyezett.
- 3) legalább egytized része az egyesület kezelésére bízott, átruházott javak nettó jövedelmének éves szinten tőkésített értékének.

23. cikkely: Tőke

A dotációban szereplő ingó tőke állami értékpapírokba vagy olyan névre szóló kötvényekbe lesz befektetve, amelyeket az állam garantál, illetve az állami vagy helyi önkormányzati takarékpénztárakban kerül elhelyezésre.

24. cikkely: Egyesületi alap

Létrehozandó egy egyesületi alap, amelybe minden évben, az üzleti év végén a forrásokból származó, sem a dotációba nem kerülő, sem a következő üzleti év első negyedéve alatt az egyesület működéséhez nem szükséges többletet fizetik be.

Az egyesületi alap részét és összetételét a közgyűlés vitára bocsátás után módosíthatja. Ezekről a tárgyalásokról egy héten belül értesíteni kell a prefektust és a Regionális Szövetséget.

25. cikkely: Az egyesület forrásai

Az egyesület éves forrása a következőkből tevődik össze:

- a dotációba nem tartozó, kezelésében álló javak jóvedelméből,
- a tagok éves tagdíjából,
- magánszemélyek vagy magánvállalatok mecénási közvetlen adományából,
- az állami, helyi vagy területi önkormányzati támogatásokból,
- szerződéses vagy egyezményes szolgáltatásokból,
- a tagok szolgáltatásai által termelt bevételekből,
- a Regionális és a Megyei Szövetség támogatásaiból, amit az illetékes hatóság jóváhagyásával adnak meg,
- a törvényi és szabályzó rendelkezések által engedélyezett más forrásokból.

26. cikkely: Számviteli szabályok

Naponta vezetendő könyvelés a pénzügymozgásokról kiadásonként és bevételként, és egy anyagot számon tartó könyvelés az egyesületek könyvelési terve értelmében.

IV. FEJEZET: ALAPSZABÁLY-MÓDOSÍTÁS – FELOSZLATÁS

27. cikkely: Az alapszabály módosítása

Az alapszabályt csak az Ifjúsági és Művelődési Ház Igazgatótanácsa, vagy a Regionális Szövetség javaslatára, illetve az egyesületet alkotó tagok legalább negyede javaslatára alapján lehet módosítani.

A módosítás rendkívüli közgyűlés összehívását eredményezi.

A módosítások szövegét meg kell küldeni a Regionális Szövetségnek a rendkívüli közgyűlés napja előtt két hónappal. Amennyiben a módosítások megküldését követő hónap folyamán a Regionális Szövetség nem küld választ, a módosítások a rendkívüli Közgyűlés elé terjeszthetők.

A módosítások szövegét az Ifjúsági és Művelődési Ház tagjai rendelkezésére kell bocsátani a rendkívüli Közgyűlés kitűzött időpontja előtti két héten keresztül.

Minden tagnak lehetősége lesz képviseltetnie magát.

A rendkívüli Közgyűlés csak akkor hozhat érvényes döntést, ha tagjainak fele plusz egy fő jelen van illetve képviselteti magát. Amennyiben ezt a számot nem éri el, egy második rendkívüli Közgyűlést kell összehívni, azonos napirenddel, legalább 15 napos előzetes értesítési határidővel, és az érvényes döntést hozhat, bármilyen számban jelennek is meg vagy képviseltetik magukat a tagok.

Minden esetben az alapszabályt csak a jelen lévő vagy képviselt tagok 2/3-os többségével lehet módosítani.

28. cikkely: Felosztatás

A rendkívüli Közgyűlésben, melyet az egyesület felosztatása tárgyában és kifejezetten e célból hívtak össze, legalább a tagok fele plusz egy fő kell, hogy képviseltesse magát.

Mint az alapszabály-módosítás esetében, a tagok képviseltethetik magukat.

Amennyiben ezt az arányt nem éri el, a Közgyűlést újra össze kell hívni, legalább két hetes időközlettel, és az érvényes döntést hozhat, bármennyi tag is legyen jelen vagy képviseltesse magát.

Minden esetben a felosztatást csak a jelen lévő vagy képviselt tagok 2/3-os többségével lehet kimondani.

Felosztatás esetén a Regionális Szövetség feladata a javak átruházásának intézése a településsel egyetértésben.

V. FEJEZET: KÖZIGAZGATÁSI FORMASÁGOK

29. cikkely: Törvényi kötelezettségek

A 27. és 28. cikkelyekben leírt Közgyűlések döntéseit azonnal meg kell küldeni a Prefektusnak és a Regionális Szövetségnek.

30. cikkely: Bejelentés és kötelező nyilvántartás

Az 1901. július 1-i törvény értelmében minden évben az Elnök köteles minden bejelentési formalitásnak eleget tenni a közgyűlési döntések meghozatalát követő három hónapon belül, valamint minden, az egyesület igazgatásában vagy vezetésében eszközölt változtatással kapcsolatban, többek közt az iroda összetételét illetően:

- egyrészt az egyesület székhelye szerint illetékes prefektúrán,
- másrészt a Regionális Szövetségnél.

VI. FEJEZET – JOGVITA

31. cikkely: Döntőbíráskodási záradék

Jelen alapszabály alkalmazásával kapcsolatos nehézségek vagy nézeteltérés esetén a Regionális Szövetség kapja meg a döntőbíráskodás jogát.

Az Iroda tagjainak aláírásai

Az Elnök

A Kincstárnok

A Titkár

A FRANCIAORSZÁGI IFJÚSÁGI ÉS MŰVELŐDÉSI HÁZAK KONFÖDERÁCIÓJÁNAK ELVI NYILATKOZATA

Ezt az Elvi Nyilatkozatot javasolják az Ifjúsági és Művelődési Házak Unióinak és Regionális Szövetségeinek az Ifjúsági és Művelődési Házak Franciaországi Konföderációjához való csatlakozásuk érdekében. A tényleges csatlakozáshoz szükséges elismerni a nyilatkozatban szereplő megbízatásokat, értékeket és működési elveket.

Értékek és elhelyezkedés

1.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak és az Ifjúsági és Művelődési Házak Unióihoz és Regionális Szövetségeihez csatlakozó egyesületek – akik maguk alkotják az Ifjúsági és Művelődési Házak Franciaországi Konföderációját – hivatása, hogy az emberek autonómiáját és személyiségük kibontakoztatását elősegítse. Mindegyikük lehetővé teszi mindenki számára az oktatáshoz és a kultúrához való hozzáférést annak érdekében, hogy egy szolidárisabb és felelős társadalom felépítésében mindenki részt vehessen.

Mivel a demokráciát a mindennapokban éljük meg, az Ifjúsági és Művelődési Ház megbízatása, hogy a lakosok elvárásait kielégítő kísérleti és szociális újításokat bevezető helyek szervezőjeként működjön.

Az ilyen tevékenységek, az ilyen szolgáltatások bátorítják a kezdeményezéseket, a felelősségvállalást és az állampolgári gyakorlatot.

2.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak fiatalokra irányuló, illetve velük együtt megvalósított oktató-nevelő tevékenysége feladatuk fontos részét képezik. Az Ifjúsági és Művelődési Házak elősegítik a generációk közötti tudás- és tapasztalatcserét, és bátorítják a lakosság egészének kulturális tevékenységeit.

3.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak és a társult egyesületek nyitva állnak mindenki előtt, megkülönböztetés nélkül, lehetővé téve a résztvevők közti baráti kapcsolatok kialakulását. Mint a személyes meggyőződést tiszteletben tartó intézmények, megtiltják maguknak pártokkal, politikai vagy ideológiai mozgalmakkal, felekezetekkel bármiféle kapcsolat kialakítását. Az Ifjúsági és Művelődési Házak tiszteletben tartják a gondolati pluralizmust és a laikus szemlélet elveit hangsúlyozzák a republikánus értékek sorában. Hozzájárulnak a városban, kerületben vagy falun belüli szociális kapcsolatok létrehozásához és fenntartásához.

4.

Ez a kapcsolódás csak akkor lehetséges, ha az Uniók és Regionális Szövetségek által támogatott Ifjúsági és Művelődési Házak és a társult egyesületek egyelműen a la-

kosság felé fordulnak, és hozzájárulnak a helyi fejlődéshez. Többek közt a helyi és területi önkormányzatok partnereiként azokkal együttműködnek.

A közérdekért cselekedve javaslattevési joguk van, és mint a társadalmi közvetítés fórumai működnek.

5.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációját, Uniót és Regionális Szövetségeit, a csatlakozott egyesületek és helyi Ifjúsági és Művelődési Házak vállalják, hogy a demokrácia aktív gyakorlatát és koncepcióját alkalmazzák. Ösztönzik az elméleti vitákat; elősegítik a kreativitást és a kezdeményező-készséget, az innovációt és a kísérletezést.

6.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak eredetük és tapasztalataik sokféleségéből adódóan: a lakosság rendelkezésére bocsátják kompetenciáikat és gyakorlati tudásukat a pályázatok összeállításában, a közös felszerelések kezelésében és a személyek közötti kapcsolatok élénkítése érdekében. Választott képviselőikkel, önkéntes animátorokkal és fizetett dolgozóikkal e házak az általuk kínált szabadidős, beilleszkedést elősegítő, animációs és képzési szolgáltatásokkal szemben megkövetelik a minőséget és a szolgáltatás célszerű jellegét.

7.

Az azonos értékeken való osztozás, az önkéntes és szakmabeli képviselők által közösen kidolgozott irányvonalak, a hálózatba szervezett működés és a minden egyes szint tiszteletben tartása képezi a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációjának eredeti jellegét és dinamizmusát. Hálózat alatt értendő a különböző természetű (tevékenység-típus, földrajzi, nyilvános) strukturális vagy funkcionális kapcsolatban álló egyesületek együttese, mely azonos érdekeken nyugszik.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak és a társult egyesületek képviselik a hálózatot a helyi fórumokon. Ösztönözést kapnak, hogy a jelen Elvi Nyilatkozatot tiszteletben tartva mindegyikük koherens fejlesztési tervet dolgozzon ki.

Ezeket a terveket helyi szinten határozzák meg, mivel az egyesület akaratát kell képviselje, és a település vagy kerület szocio-kulturális szükségleteit, illetve az Ifjúsági és Művelődési Ház partnerei vagy más szereplők elvárásait kell figyelembe vennie.

Ezen tervek kidolgozásakor az Ifjúsági és Művelődési Házak támaszkodnak a stratégiai irányvonalakra és élvezik az Uniók és Regionális Szervezetek támogatását.

Hivatás és működési elvek

8.

A Konföderáció ügyel arra, hogy az Uniók és Regio-

ionális Szövetségek betartsák a jelen Elvi Nyilatkozatot. A javaslatok és viták alapján kidolgozza a stratégiai irányvonalakat csak úgy, mint ahogy aktualizálja saját szerepét és társadalmi hasznosságát. Ezeket az Uniókkal és Regionális Szövetségekkel együtt határozza meg.

A Konföderáció képviseli a hálózatot a nemzeti és nemzetközi fórumokon.

9.

A Regionális szövetségek működtetik az Ifjúsági és Művelődési Házak és társult egyesületek hálózatát azon stratégiai irányvonalaknak megfelelően, amelyek kidolgozásához hozzájárultak. Kezdeményezik azok gyakorlati alkalmazását az érintett Ifjúsági és Művelődési Házak felé és azok együttműködésével, többek közt a helyi, település közti és megyei uniókkal. Ügyelnek a hálózat kohéziójára és a közösségi tevékenység fejlesztésére. Az Ifjúsági és Művelődési Házak és a társult egyesületek elvárásainak és szükségleteinek meg-

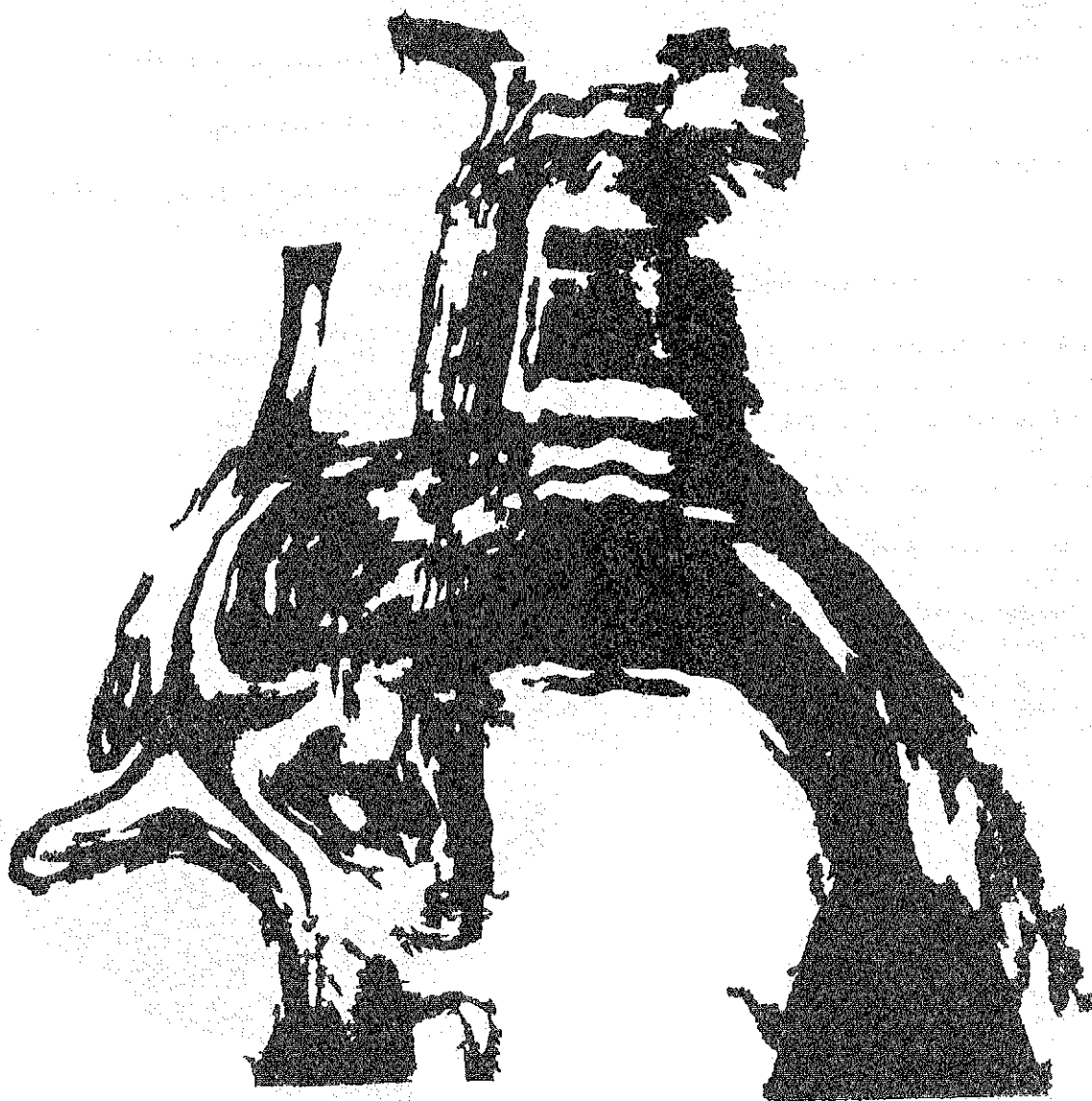
felelő szolgáltatásokkal segítik azokat. Tanáccsal látják el azokat és kérésükre segítséget nyújtanak nekik. A hálózatot a regionális, megyei és helyi szinten képviselik.

10.

Az Ifjúsági és Művelődési Házak és a társult egyesületek képviselik a hálózatot a helyi fórumokon. Ösztönzést kapnak, hogy a jelen Elvi Nyilatkozatot tiszteletben tartva mindegyikük koherens fejlesztési tervet dolgozzon ki.

Ezeket a terveket helyi szinten határozzák meg, mivel az egyesület akaratát kell képviselje, és a település vagy kerület szocio-kulturális szükségleteit, illetve az Ifjúsági és Művelődési Ház partnerei vagy más szereplők elvárásait kell figyelembe venni.

Ezen tervek kidolgozásakor az Ifjúsági és Művelődési Házak támaszkodnak a stratégiai irányvonalakra és élvezik az Uniók és Regionális Szervezetek támogatását.



IRODALOMJEGYZÉK

A francia népművelés, a francia kapcsolat

A Parola, a Közösségfejlesztők Egyesületének folyóirataiban megjelent írások:

- Blin, Eric - Solymosi Judit: Lángos és társadalmi beilleszkedés. 1996. 1. sz. 2. p.
- Blin, Paul: Egy barátság motívumai. 1994. 4. sz. 12-13. p.
- Haáz Andrea: Egy év Franciaországban az Ecole de Clunyben: Egy francia animátorképző iskola élete. 1993. 6. sz. 14. p.
- Horváth Ágnes: Francia anizsok. 1995. 1. sz. 16. p.
- Pósfay Péter: Ami összeköt, avagy egy francia kapcsolat. 1994. 6. sz. 16-17. p.
- Solymosi Judit: Az ifjúsági munkanélküliség kezelése Dél-Franciaországban: A szociális gazdaság. 1994. 6. sz. 18-19. p.
- Solymosi Judit: Az ifjúsági munkanélküliség kezelése Dél-Franciaországban: Munkaközvetítő egyesületek. 1994. 6. sz. 19-20. p.
- Solymosi Judit: Bárcsak sokáig tartana! A Longo Mai szövetségek húsz éve. 1993. 6. sz. 12-13. p.
- Trencsényi Imre: Két kitekintés. 1992. 1.sz. 12-13. p.
- Trencsényi Imre: Utazás a demokráciában. A települési gyermekönkormányzatok. 1993. 4.sz. 1-3. p.
- Varga Matild: Művelődési egyesületek Franciaországban. 1993. 3. sz. 15. p.
- Francia kapcsolat. 1990. 1. sz. 16. p.
- Kistérségi összefogás. Egyedül nem megy. Seysell. 1993. 5. sz. 18-19. p.

Könyvek

- Beke Pál: Méltóságkereső. Önéletrajz és szakmatörténet. epl Kiadó 2001.
- Falu – város – régió 95-96. Magyarország. Váti Rt., 1995.
- Kis Csaba: Franciaország. Medicina Könyvkiadó Rt., 1995.
- Kovács Ilma: Távoktatás Franciaországban 1993-1994. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
- Les jeunes D' Autres Cultures dans la société française. Franciaország, 1991.
- Novák József dr.: Magyar-francia közművelődési szeminárium. Népművelési Intézet, 1977.
- Solymosi Judit: Egyesületi művelődési otthonok Franciaországban. Közösségfejlesztők Egyesülete (Parola füzetek), 1993.
- Trencsényi Imre: Települési gyermek- és ifjúsági önkormányzatok Franciaországban. Települési Gyermekönkormányzatokat Segítők Egyesülete, 1994.

A Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztályának dokumentumai

- Archambault, Edith: The nonprofit sector in France: a summary. USA, 1990.
- A.T.O.S. Alkalmi Munka Szolgáltatás Egyesület, Magyarország.
- Bihariné Asbóth Emőke: Francia Baráti Kör – Csurgó – Pont Audemer-Aumale. Magyarország, 1988.
- Dokumentumok a francia népművelés gyakorlatából : A magyar-francia közművelődési szeminárium néhány előadása : 1977. november 14-19. Népművelési Intézet Művelődési otthon és klub osztály, 1983.
- Éles Simon: Franciaországi útiélmények és nevezetesebb részletek. Magyarország, 1984.
- Kaposy Zsuzsa: Szomszédoló szakemberek. A normandiai kapcsolat. Népművelés 1989/7.
- Kecskeméthy né dr. Sedivi Lilla: A gazdaság háza.
- Keresztesi József: Népfőiskola francia módra.
- La présence française en Hongrie. Ambassade de France en Hongrie Magyarország, 1996.
- Les maisons des jeunes de la Culture au coeur de la cité. Franciaország, UNIREG 1992.
- Mátyus Aliz: Művelődési házak Franciaországban. Kultúra és közösség 75/4.
- Partnerség a szakképzés területén. Magyarország, 1995.
- Pour l'insertion á Pont-Audemer et sa Région. Franciaország.
- Report of the situation of Community Education in France. Franciaország, ICEA, 1993.
- Titmus Colin: Regionális ifjúsági képzések. Felnőttnevelési stratégiák. Nyugat-európai gyakorlat. Franciaország, 1989.
- Udvardi-Lakos Endre: A művelődési otthon mint egyesület. OKK Módszertani Intézet Budapest, 1988.
- Varga A. Tamás: Működhetnének Magyarországon is egyesületi művelődési házak.



SZÁNDÉKNYILATKOZAT

Az 1901-es Franciaországi, az egyesületekről szóló törvény századik évfordulója, és az Ifjúsági és Művelődési Házak 2001. október 13-14-i strasbourgi Konventje alkalmából a Magyar Művelődési Intézet és a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációja közös elhatározással együttműködést kezdeményeznek a magyarországi egyesületi élet demokratikus továbbfejlesztése és strukturálása céljából.

A partnerek felvállalják azt a missziót, hogy egy részletes partnerségi programot és konkrét projekteket dolgoznak ki. Ennek megvalósítására a Európai Unióhoz benyújtanak egy előterjesztést, amelynek egyik fő prioritása a demokrácia fejlesztése.

A magyarországi (Magyar) Művelődési Intézet és a franciaországi MJC konföderáció egyaránt törekszik arra, hogy illetékes minisztériumaikkal együttműködését is elnyerjék közös munkájukhoz.

A két partner egyetért abban, hogy a Languedoc-Roussillon-i régió Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Föderációja legyen a kapcsolattartója, működtetője és szervezője ennek az együttműködési egyezménynek.

Strasbourg, 2001. október 14.

Magyar Művelődési
Intézet Igazgatója

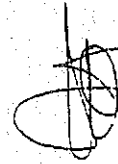

Franciaországi Ifjúsági és
Művelődési Házak
Konföderációjának Elnöke

Languedoc-Roussillon-i
régio Ifjúsági és Művelődési Házak
Regionális Föderációjának Elnöke

BEKE Pál

Frédéric PRELLE

Colette VUILLE MENOT



RÉSUMÉ

Szűn consacre son dernier numéro (6/6) presque entièrement aux associations, à l'occasion du centenaire de la loi de 1901, fêté tout au long de l'année en France. Les textes rassemblés ici ont été publiés pour la plupart dans un numéro hors série du magazine *Politis*, paru en mars 2001. Lié à cette question, le numéro s'intéresse aussi aux relations franco-hongroises en matière de coopération dans le domaine des Maisons des Jeunes et de la Culture, en précisant les modalités de l'action commune.

En guise d'introduction on rappelle les principaux événements de la commémoration en France, puis les fondements de la loi sur la liberté d'association, et la place de cette dernière dans la démocratie.

Puis, avant de présenter le texte de la loi 1901, on ouvre le dossier de l'histoire, en rappelant les premières formes associatives de l'Antiquité jusqu'à la Révolution, pour passer en revue par la suite la législation concernant notamment les clubs et les sociétés ouvrières, avant d'aborder l'histoire du débat sous la Troisième République, et les circonstances de l'élaboration de la loi dont le projet a été présenté par Pierre Waldeck-Rousseau.

Suivent les articles fondamentaux du texte de la loi, dans son état actuel, mis au jour au 1^{er} mars 2000, concernant la liberté d'association, l'objectif et les modalités de fonctionnement des associations jusqu'aux droits accordés à ces dernières si elles sont rendues publiques, et la démarche à suivre pour créer des associations publiques.

Après la présentation du texte de la loi, de nouveau un bref rappel historique: cette fois c'est la première condition de la mise en oeuvre de cette nouvelle législation qui est abordée, à savoir la „bataille” de la laïcité, avec la séparation de l'Église et de l'État, et les effets que cet événement avait sur les associations.

Avec le deuxième chapitre on passe aux questions de fonctionnement actuel du système créé depuis ces temps. D'abord on examine de plus près les rapports entre bénévolat et les associations, avec des chiffres décrivant le poids de ces derniers dans les domaines de la santé, de l'action sociale, de la culture et des sports. Parmi les diverses activités des associations reléguées par l'État, la protection de l'environnement est celle où les associations sont pratiquement intégrées au dispositif administratif. Le poids du secteur associatif est démontré par des exemples concernant notamment ce domaine spécial.

Pour comprendre comment il était possible d'en y arriver, le chapitre suivant décrit les modalités du fonctionnement, des statuts types à la notion de l'utilité publique, complétant ces bases par quelques conseils adressés aux débutants.

La troisième partie propose un recueil d'exemples, en présentant des organisations les plus diverses, avec leurs responsables, leur objectifs et leur travail. Pour montrer l'application de la loi sur le terrain, on invite le lecteur à découvrir dans différents villes et villages les associations culturelles, sportives, sociales ou autres, avec leurs problèmes et préoccupations et les moyens mis en oeuvre par elles-mêmes ou par les mairies qui les soutiennent. De Chalonnès à Saint-Amand, de Grenoble à Rennes, les associations sont partout présentes et illustrent bien la viabilité de cette forme d'activité.

Dernièrement, Szűn publie les statuts type des Maisons des Jeunes et de la Culture françaises, ainsi que la Déclaration des principes de la Confédération des MJC de France, pour introduire le texte de la Déclaration d'intention pour une coopération franco-hongroise, signée à Strasbourg le 14 octobre 2001 par le président de la Confédération des maisons des jeunes et de la culture de France, le président de la Fédération des MJC de Languedoc-Roussillon et le directeur de l'Institut de la Culture de Hongrie.

Une bibliographie détaillée concernant l'éducation populaire en France et les relations franco-hongrois clôt le numéro.

SZÁNDÉKNYILATKOZAT

Az 1901-es Franciaországi, az egyesületekről szóló törvény századik évfordulója, és az Ifjúsági és Művelődési Házak 2001. október 13-14-i Strasbourgi Konventje alkalmából a Magyar Művelődési Intézet és a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációja közös elhatározással együttműködést kezdeményeznek a magyarországi egyesületi élet demokratikus továbbfejlesztése és struktúrálása céljából.

A partnerek felvállalják azt a missziót, hogy egy részletes partnerségi programot és konkrét projekteket dolgoznak ki. Ennek megvalósítására az Európai Unióhoz benyújtanak egy előterjesztést, amelynek egyik fő prioritása a demokrácia fejlesztése.

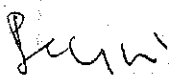
A magyarországi (Magyar) Művelődési Intézet és a franciaországi MJC konföderáció egyaránt törekszik arra, hogy illetékes minisztériumaikkal együttműködését is elnyerjék közös munkájukhoz.

A két partner egyetért abban, hogy a Languedoc-Roussillon-i régió Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Föderációja legyen a kapcsolattartója, működtetője és szervezője ennek az együttműködési egyezménynek.

Strasbourg, 2001. október 14.

Magyar Művelődési
Intézet Igazgatója

BEKE Pál




Franciaországi Ifjúsági és
Művelődési Házak
Konföderációjának Elnöke

Frédéric PRELLE



Languedoc-Roussillon-i
régio Ifjúsági és Művelődési Házak
Regionális Föderációjának Elnöke

Colette VUILLE MENOT



RÉSUMÉ

Számunk szenteli son dernier numéro (6/6) presque entièrement aux associations, à l'occasion du centenaire de la loi de 1901, fêté tout au long de l'année en France. Les textes rassemblés ici ont été publiés pour la plupart dans un numéro hors série du magazine *Politis*, paru en mars 2001. Lié à cette question, le numéro s'intéresse aussi aux relations franco-hongroises en matière de coopération dans le domaine des Maisons des Jeunes et de la Culture, en précisant les modalités de l'action commune.

En guise d'introduction on rappelle les principaux événements de la commémoration en France, puis les fondements de la loi sur la liberté d'association, et la place de cette dernière dans la démocratie.

Puis, avant de présenter le texte de la loi 1901, on ouvre le dossier de l'histoire, en rappelant les premières formes associatives de l'Antiquité jusqu'à la Révolution, pour passer en revue par la suite la législation concernant notamment les clubs et les sociétés ouvrières, avant d'aborder l'histoire du débat sous la Troisième République, et les circonstances de l'élaboration de la loi dont le projet a été présenté par Pierre Waldeck-Rousseau.

Suivent les articles fondamentaux du texte de la loi, dans son état actuel, mis au jour au 1^{er} mars 2000, concernant la liberté d'association, l'objectif et les modalités de fonctionnement des associations jusqu'aux droits accordés à ces dernières si elles sont rendues publiques, et la démarche à suivre pour créer des associations publiques.

Après la présentation du texte de la loi, de nouveau un bref rappel historique: cette fois c'est la première condition de la mise en oeuvre de cette nouvelle législation qui est abordée, à savoir la „bataille” de la laïcité, avec la séparation de l'Église et de l'État, et les effets que cet événement avait sur les associations.

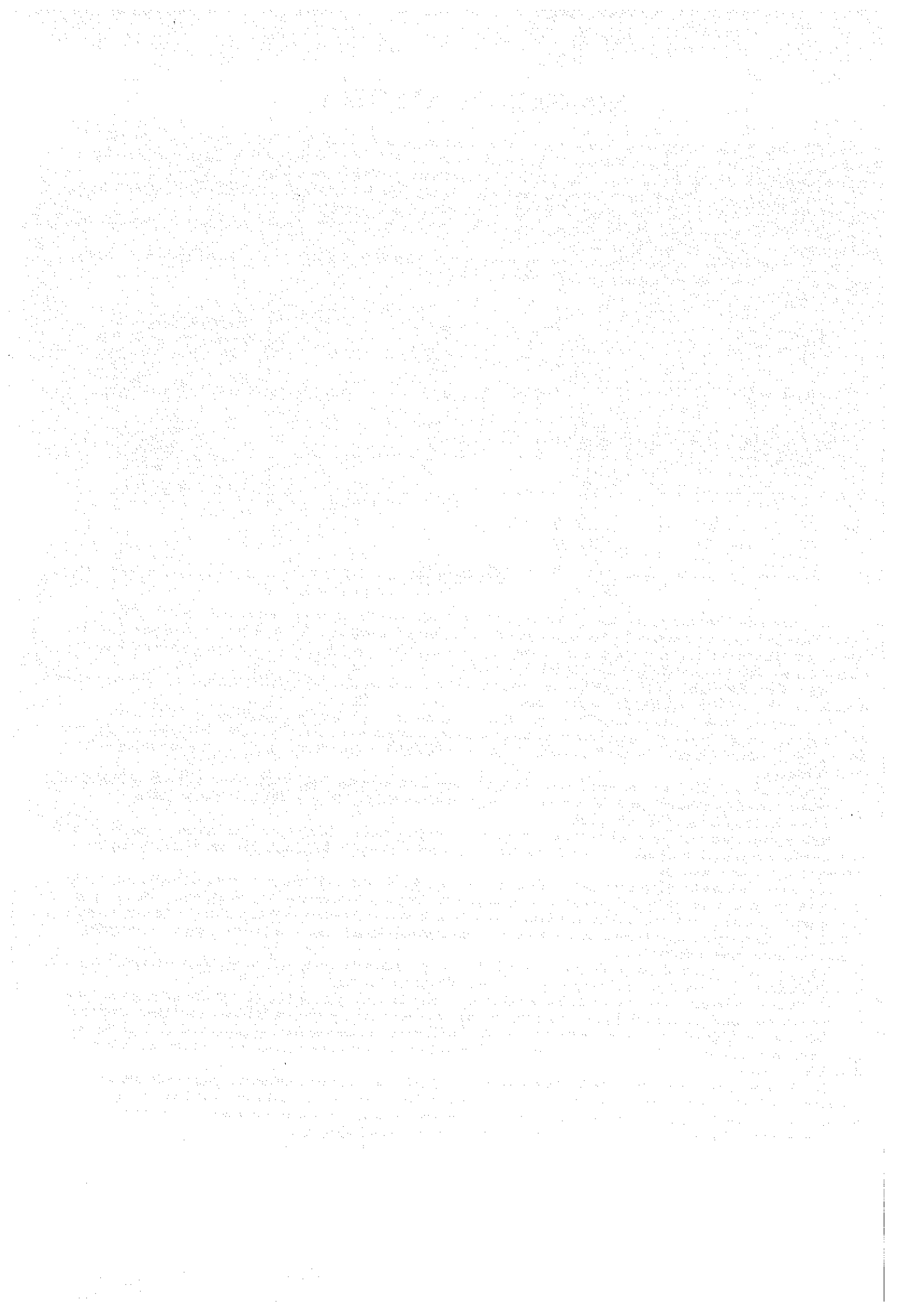
Avec le deuxième chapitre on passe aux questions de fonctionnement actuel du système créé depuis ces temps. D'abord on examine de plus près les rapports entre bénévolat et les associations, avec des chiffres décrivant le poids de ces derniers dans les domaines de la santé, de l'action sociale, de la culture et des sports. Parmi les diverses activités des associations reléguées par l'État, la protection de l'environnement est celle où les associations sont pratiquement intégrées au dispositif administratif. Le poids du secteur associatif est démontré par des exemples concernant notamment ce domaine spécial.

Pour comprendre comment il était possible d'en arriver, le chapitre suivant décrit les modalités du fonctionnement, des statuts types à la notion de l'utilité publique, complétant ces bases par quelques conseils adressés aux débutants.

La troisième partie propose un recueil d'exemples, en présentant des organisations les plus diverses, avec leurs responsables, leur objectifs et leur travail. Pour montrer l'application de la loi sur le terrain, on invite le lecteur à découvrir dans différents villes et villages les associations culturelles, sportives, sociales ou autres, avec leurs problèmes et préoccupations et les moyens mis en oeuvre par elles-mêmes ou par les mairies qui les soutiennent. De Chalonnes à Saint-Amand, de Grenoble à Rennes, les associations sont partout présentes et illustrent bien la viabilité de cette forme d'activité.

Dernièrement, Számunk publie les statuts type des Maisons des Jeunes et de la Culture françaises, ainsi que la Déclaration des principes de la Confédération des MJC de France, pour introduire le texte de la Déclaration d'intention pour une coopération franco-hongroise, signée à Strasbourg le 14 octobre 2001 par le président de la Confédération des maisons des jeunes et de la culture de France, le président de la Fédération des MJC de Languedoc-Roussillon et le directeur de l'Institut de la Culture de Hongrie.

Une bibliographie détaillée concernant l'éducation populaire en France et les relations franco-hongroises clôt le numéro.



SZÁNDÉKNYILATKOZAT

Az 1901-es Franciaországi, az egyesületekről szóló törvény századik évfordulója, és az Ifjúsági és Művelődési Házak 2001. október 13-14-i Strasbourgi Konventje alkalmából a Magyar Művelődési Intézet és a Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációja közös elhatározással együttműködést kezdeményeznek a magyarországi egyesületi élet demokratikus továbbfejlesztése és struktúrálása céljából.

A partnerek felvállalják azt a missziót, hogy egy részletes partnerségi programot és konkrét projekteket dolgoznak ki. Ennek megvalósítására az Európai Unióhoz benyújtanak egy előterjesztést, amelynek egyik fő prioritása a demokrácia fejlesztése.

A magyarországi (Magyar) Művelődési Intézet és a franciaországi MJC konföderáció egyaránt törekszik arra, hogy illetékes minisztériumaik együttműködését is elnyerjék közös munkájukhoz.

A két partner egyetért abban, hogy a Languedoc-Roussillon-i régió Ifjúsági és Művelődési Házak Regionális Föderációja legyen a kapcsolattartója, működtetője és szervezője ennek az együttműködési egyezménynek.

Strasbourg, 2001. október 14.

Magyar Művelődési
Intézet Igazgatója

BEKE Pál



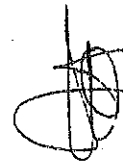
Franciaországi Ifjúsági és
Művelődési Házak
Konföderációjának Elnöke

Frédéric PRELLE



Languedoc-Roussillon-i
régio Ifjúsági és Művelődési Házak
Regionális Föderációjának Elnöke

Colette VUILLE MENOT



RÉSUMÉ

Szín consacre son dernier numéro (6/6) presque entièrement aux associations, à l'occasion du centenaire de la loi de 1901, fêté tout au long de l'année en France. Les textes rassemblés ici ont été publiés pour la plupart dans un numéro hors série du magazine *Politis*, paru en mars 2001. Lié à cette question, le numéro s'intéresse aussi aux relations franco-hongroises en matière de coopération dans le domaine des Maisons des Jeunes et de la Culture, en précisant les modalités de l'action commune.

En guise d'introduction on rappelle les principaux événements de la commémoration en France, puis les fondements de la loi sur la liberté d'association, et la place de cette dernière dans la démocratie.

Puis, avant de présenter le texte de la loi 1901, on ouvre le dossier de l'histoire, en rappelant les premières formes associatives de l'Antiquité jusqu'à la Révolution, pour passer en revue par la suite la législation concernant notamment les clubs et les sociétés ouvrières, avant d'aborder l'histoire du débat sous la Troisième République, et les circonstances de l'élaboration de la loi dont le projet a été présenté par Pierre Waldeck-Rousseau.

Suivent les articles fondamentaux du texte de la loi, dans son état actuel, mis au jour au 1^{er} mars 2000, concernant la liberté d'association, l'objectif et les modalités de fonctionnement des associations jusqu'aux droits accordés à ces dernières si elles sont rendues publiques, et la démarche à suivre pour créer des associations publiques.

Après la présentation du texte de la loi, de nouveau un bref rappel historique: cette fois c'est la première condition de la mise en oeuvre de cette nouvelle législation qui est abordée, à savoir la „bataille” de la laïcité, avec la séparation de l'Église et de l'État, et les effets que cet événement avait sur les associations.

Avec le deuxième chapitre on passe aux questions de fonctionnement actuel du système créé depuis ces temps. D'abord on examine de plus près les rapports entre bénévolat et les associations, avec des chiffres décrivant le poids de ces derniers dans les domaines de la santé, de l'action sociale, de la culture et des sports. Parmi les diverses activités des associations reléguées par l'État, la protection de l'environnement est celle où les associations sont pratiquement intégrées au dispositif administratif. Le poids du secteur associatif est démontré par des exemples concernant notamment ce domaine spécial.

Pour comprendre comment il était possible d'en y arriver, le chapitre suivant décrit les modalités du fonctionnement, des statuts types à la notion de l'utilité publique, complétant ces bases par quelques conseils adressés aux débutants.

La troisième partie propose un recueil d'exemples, en présentant des organisations les plus diverses, avec leurs responsables, leur objectifs et leur travail. Pour montrer l'application de la loi sur le terrain, on invite le lecteur à découvrir dans différents villes et villages les associations culturelles, sportives, sociales ou autres, avec leurs problèmes et préoccupations et les moyens mis en oeuvre par elles-mêmes ou par les mairies qui les soutiennent. De Chalonnès à Saint-Amand, de Grenoble à Rennes, les associations sont partout présentes et illustrent bien la viabilité de cette forme d'activité.

Dernièrement, *Szín* publie les statuts type des Maisons des Jeunes et de la Culture françaises, ainsi que la Déclaration des principes de la Confédération des MJC de France, pour introduire le texte de la Déclaration d'intention pour une coopération franco-hongroise, signée à Strasbourg le 14 octobre 2001 par le président de la Confédération des maisons des jeunes et de la culture de France, le président de la Fédération des MJC de Languedoc-Roussillon et le directeur de l'Institut de la Culture de Hongrie.

Une bibliographie détaillée concernant l'éducation populaire en France et les relations franco-hongroises clôt le numéro.